

ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

สารนิพนธ์
ของ
นางพัชราภรณ์ ยอดสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2547

ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

บทคัดย่อ
ของ
นางพัชราภรณ์ ยอดสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2547

พัชราภรณ์ ยอดสุวรรณ. (2547). ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน และเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน จำแนกตามตัวแปร เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2546 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparison test) โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน มีปัญหาในระดับมาก
2. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักเรียนที่เรียนรอบการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่เรียนแผนกวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
5. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

6. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE LEARNING PROBLEMS OF STUDENTS SECOND AND THIRD YEAR
CERTIFICATE IN VOCATIONAL EDUCATION BUSINESS ADMINISTRATION
CHACHOENSAO VOCATIONAL COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

Mrs. PATCHARAPORN YODSUWAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

March 2004

Patcharaporn Yodsuwan. (2004). *The Learning Problems of Second and Third year Certificate in Vocational Education Business Administration Chachoengsao Vocational College*. Master Project, M.Ed (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University
Project Advisor : Assistant Professor Phajongsak Monudsong.

The purpose of this research was to study the learning problems of students second and third year certificate in vocational education business administration Chachoengsao vocational college in six aspects; curriculum, teaching, learners, teaching and learning method measurement and evaluation, learning medias and the learning environment ; and compare these problems according to the following variable : sex, period, major subject, grade point average and the income per month of guardian.

The sample group for this research consisted of 400 vocational students in the second and third year at certificate level and questionnaires was constructed in the forms of rating scaled checking. Statistics used to analyze the data were percentage, men, standard deviation, t-test, and One – Way Analysis of Variance and Scheffe'.

The results of research revealed as follows :

1. The learning problems of students in overall and each aspect was at low level, except the aspect of learning medias and the learning environment were at high level.
2. There was no statistical significant difference for the learning problems of the students with difference sex.
3. There was no statistical significant difference in overall aspects for the learning problems of the students with difference period and the for aspect of curriculum and teaching, there was statistical significant difference level at .05 and for the aspect of learners at .01
4. There was no statistical significant difference in overall aspects for the learning problems of the students with difference major subject and for the aspect of learning medias and the learning environment, there were statistical significant difference level at .05 and for the aspect of learners at .01
5. There was no statistical significant difference in overall aspects for the learning problems of the students with difference grade point average and for the aspect

of learning medias, there was statistical significant difference level at .05 and for the aspect of learners and the learning environment at .01

6. There was no statistical significant difference in overall aspects for the learning problems of the students with difference the income per month of guardian and for the aspect of the learning environment, there was statistical significant difference level at .05 and for the aspect of curriculum at .01

ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

สารนิพนธ์
ของ
นางพัชราภรณ์ ยอดสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

มีนาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลี้มไทย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติมา สังเกษม)
วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถจากท่านอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง
ประธานควบคุมสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี รองศาสตราจารย์
ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล และ อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และ
ตรวจแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์
หมวดสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย และอาจารย์ณัฐยา ประดิษฐสุวรรณ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครู - อาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราทุกท่าน
ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือจนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอบคุณ
นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา
ที่ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงได้ จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัย ขอโน้มเป็นเครื่องบูชาคุณ
ของบิดา มารดา อาจารย์สันติ ยอดสุวรรณ และ คณาจารย์ ญาติมิตรทุกท่านที่กรุณาให้การ
สนับสนุนเป็นกำลังใจ และถ่ายทอดความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

พัชรภรณ์ ยอดสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา.....	10
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน.....	15
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนการสอน.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเรียนการสอน.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
ความมุ่งหมาย ความสำคัญ และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	71
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	88
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	102

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม แผนกวิชาและชั้นปี	46
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน.....	53
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน.....	54
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา ด้านหลักสูตร.....	55
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา ด้านครูผู้สอน.....	56
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา ด้านผู้เรียน.....	57
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดประเมินผล.....	58
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา ด้านสื่อการเรียนการสอน.....	60
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน.....	61
10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม เพศ	62

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม รอบการเรียน	63
12 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม แผนกวิชา	64
13 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม ในการเรียน จำแนกตาม แผนกวิชา เป็นรายคู่.....	65
14 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	66
15 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม ในการเรียน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่.....	67
16 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน.....	69
17 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทรา ด้านหลักสูตร และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน จำแนกตาม รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน เป็นรายคู่.....	70

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของโลก มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบเศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น การคาดการณ์ และวางแผนล่วงหน้าทำได้ยากกว่าในอดีต ประเทศไทยจึงได้ริเริ่มกระบวนการวางแผนพัฒนาประเทศในแนวใหม่ตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนาฉบับที่ 8 ที่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนจากทุกภาค ทุกส่วนของสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนด้วย และในที่สุดก็ได้นำไปสู่การปรับแนวคิดการพัฒนาประเทศใหม่ ที่ไม่มองการพัฒนาประเทศแบบแยกส่วนแต่หันมาเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” แนวทางการพัฒนาเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกด้าน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเกิดความสงบในสังคม แนวทางการพัฒนาในระยะ 5 ปี ของแผนต้องให้ความสำคัญกับการสร้างระบบสุขภาพ ที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรมชาติ การพัฒนาคุณภาพครูอาจารย์ที่มีอยู่ควบคู่ กับการปรับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม การปรับหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง และสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544 : 40)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 ระบุว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้ สดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

ตามศักยภาพ มาตรา 26 ระบุว่าให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 12-14)

การเรียนรู้กับการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้ เพื่อเป็นผู้ที่เก่ง ดี และมีความสุขได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน แต่ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่งได้แก่ การจัดการเรียนการสอน เพราะหัวใจของการเรียนการสอนคือการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งถ้าหากมีการจัดการเรียนการสอนที่ดีย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2543 : 54)

สถานศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน หรือสังคมให้สูงขึ้น การที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาในด้านอาชีวศึกษา เพราะเป็นการผลิตกำลังคนในสาขาวิชาชีพ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้เจริญก้าวหน้าอย่างได้ผล (ถาวร ชูปวา. 2536 : 1) การที่จะจัดการศึกษาในด้านอาชีวศึกษา ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ องค์ประกอบด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา เป็นวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยเปิดสอนใน 3 คณะวิชา ได้แก่ คณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิชาศิลปกรรม ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนในคณะวิชาบริหารธุรกิจ และทำหน้าที่หัวหน้าแผนกวิชาการเลขานุการ จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจปัญหาการเรียนการสอน อย่างไม่เป็นทางการในภาคเรียนที่ 1/2545 โดยให้นักเรียนชั้น ปวช. 3/3 การบัญชี และ ปวช. 3/7, 3/8 การขาย ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านต่าง ๆ ได้พบว่า ปัญหาที่พบบนนั้นเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้ ปัญหาด้านครูผู้สอน สอนไม่ตรงเนื้อหา ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบในหน้าที่การสอนเท่าที่ควร ใช้วิธีการสอนไม่หลากหลาย ปัญหาด้านผู้เรียนไม่สนใจในการเรียน มีปัญหาการเดินทาง ปัญหาเบื่อกู้อสอน ปัญหาทำงานที่อาจารย์มอบหมายไม่เสร็จ ปัญหาการไม่กล้าซักถาม และไม่กล้าแสดงออก ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัย และอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน ห้องเรียนคับแคบ ร้อน สกปรก ไม่เป็นระเบียบ อากาศไม่ถ่ายเท และห้องเรียนมีเสียงรบกวนรอบด้าน

จากข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา เกี่ยวกับด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล สื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียน เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 คณะบริหารธุรกิจ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา สังคม และตลาดแรงงาน ได้อย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียนวิธีสอน และกิจกรรมการเรียน การสอน การวัด และประเมินผล สื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา จำแนกตาม เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผน ปรับปรุงการเรียนการสอน ในคณะบริหารธุรกิจได้อย่างเหมาะสม
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนให้สามารถแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น และเป็นแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ใน 6 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านหลักสูตร
- 1.2 ด้านครูผู้สอน
- 1.3 ด้านผู้เรียน
- 1.4 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
- 1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 1.6 ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 - 3 คณะบริหารธุรกิจ ที่เรียนรอบเช้า และรอบบ่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 617 คน (สำรวจเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2546)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ 3 แผนกวิชาคือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการขาย ที่เรียนรอบเช้า และรอบบ่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จะะจงเป็น จำนวน 400 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 3.1.1 เพศ
 - 3.1.1.1 ชาย
 - 3.1.1.2 หญิง
- 3.1.2 รอบการเรียน
 - 3.1.2.1 รอบเช้า
 - 3.1.2.2 รอบบ่าย

3.1.3 แผนกวิชา

3.1.3.1 แผนกวิชาการบัญชี

3.1.3.2 แผนกวิชาการเลขานุการ

3.1.3.3 แผนกวิชาการขาย

3.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.4.1 1.00 - 1.99 (ต่ำ)

3.1.4.2 2.00 - 2.99 (ปานกลาง)

3.1.4.3 3.00 – ขึ้นไป (สูง)

3.1.5 รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

3.1.5.1 ไม่เกิน 10,000 บาท

3.1.5.2 10,001–20,000 บาท

3.1.5.3 ตั้งแต่ 20,001 บาท ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 2 -3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ใน 6 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านหลักสูตร

3.2.2 ด้านครูผู้สอน

3.2.3 ด้านผู้เรียน

3.2.4 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล

3.2.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.2.6 ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการณ์ และอุปสรรค หรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุให้การเรียนดำเนินไปโดยไม่ราบรื่น และมีปัญหาต่อการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1.1 หลักสูตร หมายถึง ปัญหาหลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานปัญหา เนื้อหารายวิชาเลือก ไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เนื้อหารายวิชาไม่เหมาะสม และไม่ทันสมัยกับสภาพสังคมปัจจุบัน การขาดการจัดลำดับความยากง่ายของเนื้อหาวิชา ความไม่ต่อเนื่องของเนื้อหาวิชา รายวิชาเลือกที่จัดให้เรียนไม่มีความจำเป็นกับการนำไปใช้ศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

1.2 ครูผู้สอน หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน ได้แก่ ผู้สอนขาดความรับผิดชอบหน้าที่การสอน พฤติกรรมการเข้าสอนไม่ตรงเวลา ใช้วิธีการสอนไม่หลากหลาย ไม่ค่อยมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนขาดการพัฒนาตนเองให้ทันกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน ผู้สอนขาดความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ประสบการณ์ในวิชาชีพครู น้อยเกินไป ผู้สอนมีบุคลิกภาพ และพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับอาชีพครู

1.3 ด้านผู้เรียน หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียน ได้แก่ ปัญหาด้านเวลาเรียน ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียน ปัญหาเกี่ยวเนื่องจากครูผู้สอนปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว ปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน ปัญหาสุขภาพทางกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

1.4 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาครูผู้สอน และนักเรียนไม่ได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาการไม่สอนให้นักเรียนใช้หลักการและเหตุผลในการคิด วิเคราะห์ สรุป ปัญหาการไม่สามารถพัฒนาวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา การจัดหาวิทยากรบรรยายพิเศษ เพื่อให้ความรู้ เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนมีน้อยเกินไป กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยวิธีต่าง ๆ ยังไม่ค่อยมี ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการวัดและประเมินผล การกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล

1.5 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ข้อจำกัด หรือปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งได้แก่ ประเภทวัสดุ อุปกรณ์มีปริมาณไม่เพียงพอ มีความล้าสมัย ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องใช้สำนักงาน ผู้สอนไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการจัดทำสื่อ

1.6 สภาพแวดล้อมในการเรียน หมายถึง ปัญหาหรือข้อขัดข้องที่เกิดเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ โรงอาหาร ห้องน้ำ สถานที่พักผ่อน ในด้านความสะอาดขนาดความกว้าง ของบริเวณโรงอาหาร บริเวณห้องน้ำ และในห้องน้ำ บริเวณสถานที่พักผ่อน และสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ได้แก่ ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ขนาดความกว้าง แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ ในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ

2. นักเรียน หมายถึง ที่ศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ ใน 3 แผนก ได้แก่ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการขาย วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา

3. คณะบริหารธุรกิจ หมายถึง คณะที่เปิดสอนสายอาชีพทางด้านธุรกิจ ประกอบด้วย สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการขาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา

4. รอบการเรียน หมายถึง ช่วงระยะเวลาในการเรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จะเชิงเทราโดยแบ่งเป็น 2 รอบ คือ

4.1 รอบเช้า หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในเวลา 7.40–15.30 น.

4.2 รอบบ่าย หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในเวลา 13.40–18.50 น.

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมที่แสดงถึงความสามารถของ นักศึกษาซึ่งวัดผลการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชา เมื่อสิ้นภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

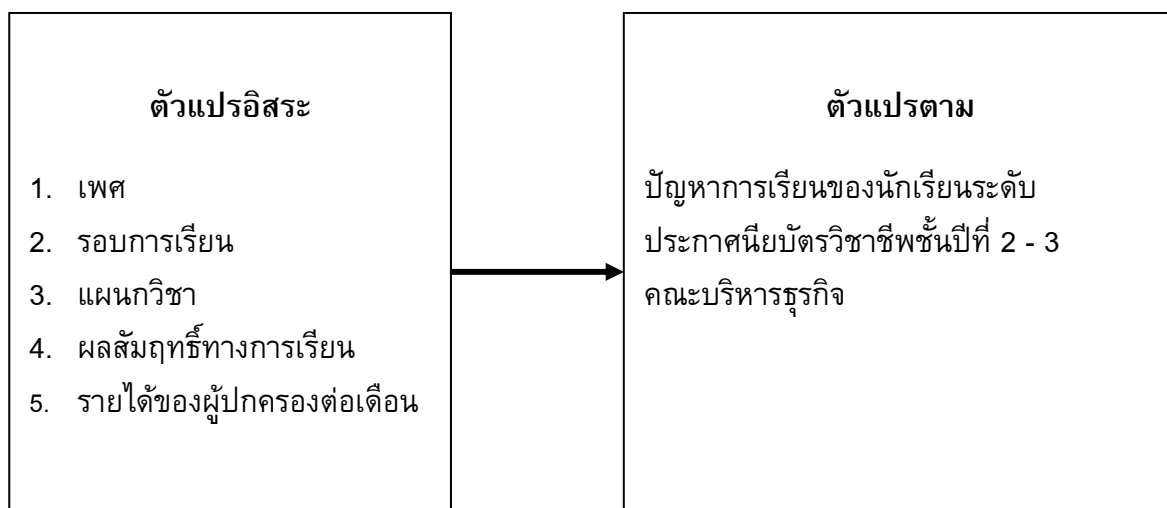
5.1 ผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.99 (ต่ำ)

5.2 ผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.99 (ปานกลาง)

5.3 ผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป (สูง)

6. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชิงเทรา หมายถึง วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนวิชาชีพ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ใน 3 คณะวิชา คือ คหกรรม ศาสตร์ บริหารธุรกิจ และศิลปกรรม ซึ่งสังกัดอยู่ใน กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่เรียนรอบต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่เรียนแผนกวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และการอภิปรายผล โดยนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่สำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชา

พาณิชยกรรม

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
 - 3.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร
 - 3.2 ด้านครูผู้สอน
 - 3.3 ด้านผู้เรียน
 - 3.4 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล
 - 3.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน
 - 3.6 ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนการสอน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา

วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง ในพื้นที่ของวัดปตุลาธิราชรังสฤษฎ์ (วัดเมือง) บริเวณด้านหน้าของวิทยาลัย มืองค์เจดีย์ ซึ่งมีมานานก่อนหน้าที่จะสร้างวิทยาลัย องค์เจดีย์สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 มีลักษณะที่เรียกว่า “ทรงระฆัง” เพื่อใช้บรรจุอัฐิของพระยาวิเศษฤาไชย (ช้าง) ซึ่งขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองจะเชิงเทรา พระยาวิเศษฤาไชย เดิมชื่อ ช้าง มีน้องชายร่วมบิดา มารดาเดียวกัน ชื่อเสือ สืบเชื้อสายจากเจ้าเมืองเก่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในสมัยรัชกาล พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) ได้รับราชการเป็นหลวงเมืองเก่า ครั้นถึงสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ได้รับเป็นพระกำภูภักดี รับราชการมีความดี ความชอบ ได้เลื่อนยศเป็นพระพนมสารณรินทร์พระยาวิเศษฤาไชย เจ้าเมืองจะเชิงเทรา ตั้งแต่ ณ วันขึ้น 5 ค่ำ เดือน 8 ปี มะเส็งเอกศก ศักราช 1231 สำหรับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึง พระยาวิเศษฤาไชย ค้นพบบนจารึกแผ่นเงินที่เก็บรักษาไว้ในองค์พระเจดีย์ ของวัดเจดีย์ อำเภอเมือง พนมสารคาม

ปัจจุบันเจดีย์องค์นี้ เป็นที่เคารพสักการะของชาวอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา

ประวัติวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเตตรา

สถานที่ตั้ง 154 ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดจะเชิงเตตรา

ความเป็นมาและการจัดการศึกษา

เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2481 กรมอาชีวศึกษา ร่วมกันจังหวัดจะเชิงเตตราได้เปิดโรงเรียนประถมช่างทอผ้า โดยมี นายเสียง จันทรวราหิตย เป็นครูใหญ่ ส่วนการเรียน การสอน ได้ดำเนินการ และเปลี่ยนแปลงมาตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2487 เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเย็บเสื้อผ้า รับผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เข้าเรียนหลักสูตรช่างเย็บเสื้อผ้า จบแล้วได้ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมอาชีวศึกษาตอนต้น

ปี พ.ศ. 2491 เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการช่างสตรีจะเชิงเตตรา เปิดสอนประโยคมัธยมอาชีวศึกษาตอนต้น (ม.3) ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ประโยคมัธยมศึกษาชั้นสูง (เรียนต่อจาก ม.6 อีก 3 ปี)

ปี พ.ศ. 2507 โรงเรียนการช่างสตรีจะเชิงเตตรา เข้าอยู่ในโครงการยูนิเซฟ เปิดสอน 4 แผนก คือ แผนกวิชาผ้าและการตัดเย็บ แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ แผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ แผนกวิชาศิลปหัตถกรรม (ไม้, หนัง, ทอ)

ปี พ.ศ. 2511 ได้รับเงินงบประมาณ 550,000 บาท (ห้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ให้สร้างอาคารเรียน และห้องพยาบาล (อาคาร 2) มีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น 1 หลัง

ปี พ.ศ. 2516 เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาจะเชิงเตตรา

ปี พ.ศ. 2519 โรงเรียนอาชีวศึกษาจะเชิงเตตรา ร่วมกับโรงเรียนการช่างจะเชิงเตตรา ได้รับการยกฐานะให้เป็น วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเตตรา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการลงวันที่ 1 ตุลาคม 2519 (เดิม) เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเตตรา วิทยาเขต 2 โดยขยายการศึกษาถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เปิดสอน 2 คณะวิชา และในปีนี้ได้รับงบประมาณ 1,500,000 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) ให้สร้างอาคารเรียน และสำนักงาน คณะบริหารธุรกิจ (อาคาร 3) มีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 3 ชั้น 1 หลัง

ปี พ.ศ. 2520 เปิดสอนระดับ ปวส. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป

ปี พ.ศ. 2521 เปิดสอนระดับ ปวช. 20 หลักสูตร 1 ปี ครึ่ง

ปี พ.ศ. 2523 วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเตตรา วิทยาเขต 2 แยกวิทยาเขตเป็น วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเตตรา

ปี พ.ศ. 2525 เปิดสอนระดับ ปวส. สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการบัญชี

ปี พ.ศ. 2526 เปิดสอนระดับ ปวช. เพิ่มเติม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป และในปีนี้ได้รับเงิน

งบประมาณ 4,750,000 บาท (สี่ล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ให้สร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการ (อาคาร 1) มีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 4 ชั้น 1 หลัง

ปี พ.ศ. 2527 เปิดสอนระดับ ปวช. เพิ่มเติม สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการขาย

เปิดสอนระดับ ปวส. เพิ่มเติม สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาการตลาด สาขาธุรกิจการค้าต่างประเทศ

เปิดสอนระดับ ปวท. เพิ่มเติม สาขาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป สาขาวิชาการบัญชี

ปี พ.ศ. 2529 เปิดสอนระดับ ปวท. เพิ่มเติม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

ปี พ.ศ. 2530 เปิดสอนระดับ ปวส. เพิ่มเติม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (แทนแผนกวิชาธุรกิจการค้าต่างประเทศ ซึ่งไม่นักศึกษาสมัครเข้าเรียน) ในปีนี้ได้รับงบประมาณ 4,750,000 บาท และใช้เงินบำรุงการศึกษาสมทบ 2,510,841 บาท รวมเป็นเงิน 6,510,841 บาท (หกล้านห้าแสนหนึ่งหมื่นแปดร้อยสี่สิบเอ็ดบาทถ้วน) ให้สร้างอาคารเรียนนอกประสงค์และสำนักงาน (อาคาร 4) มีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 4 ชั้น 1 หลัง

ปี พ.ศ. 2434 ได้รับเงิน 10,700,000 บาท (เงินงบประมาณ 4,000,000 เงินบำรุงการศึกษา 6,700,000 บาท) ให้สร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการคณะศิลปกรรม (อาคาร 5) มีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 5 ชั้น 1 หลัง

ปี พ.ศ. 2537 เปิดสอนระดับ ปวช. เพิ่มเติม แผนกวิชาจิตรศิลป์ ในปีนี้ได้รับเงินงบประมาณ 16,650,000 บาท (สิบหกล้านหกแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ให้สร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการคณะคหกรรมศาสตร์ (อาคาร 6) มีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 6 ชั้น 1 หลัง

ปี พ.ศ. 2539 เปิดสอนระดับ ปวช. อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาการโรงแรม

ปี พ.ศ. 2540 เปิดสอนระดับ ปวส. ภาคสมทบ และเปิดสอนระดับ ปวช. อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก

ปี พ.ศ. 2543 เปิดสอนระดับ ปวส. สาขาวิชาพาณิชยศิลป์ และ ระดับ ปวส. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ (ม. 6)

ปี พ.ศ. 2544 เปิดสอนระดับ ปวช. ธุรกิจอุตสาหกรรม

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม ออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน และเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพ และโอกาสของผู้เรียน สามารถถ่ายโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์ จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบการอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานและองค์การที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่นนั้น ๆ

จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจ ในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของ ตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นรู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมจริยธรรม และวินัยในตนเองมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวมดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลรวมกันได้ สามารถโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้ และประสบการณ์ได้ด้วย

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร

2.2 ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนไม่เกิน 35 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์

3. หน่วยกิต

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ 2 – 3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 32 – 48 คาบเรียน รวมเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 36 – 54 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่มีการฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรม ดังนี้

4.1 หมวดวิชาพื้นฐาน

4.2 หมวดวิชาชีพ

4.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน

4.2.2 วิชาชีพเฉพาะ

4.2.3 วิชาชีพเลือก

4.2.4 การฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ

จำนวนหน่วยกิต และรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

5. การฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ

5.1 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงาน หรือฝึกปฏิบัติในแหล่งวิทยา การสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต ยกเว้นผู้เรียนตาม โครงการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท

5.2 การตัดสินผลการเรียน และการให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชา อื่น ๆ

5.3 ภาคเรียนที่มีการฝึกงานให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่า ของ ภาคเรียนปกติ

6. การเข้าเรียน

พื้นความรู้ และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

7. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

8. การจบหลักสูตร

8.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

8.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง

8.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

8.4 เข้าร่วมกิจกรรม และผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

8.5 สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคี ต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือ

9. กิจกรรม

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้ กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการคิด วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติ และประเมินผล

10. การแก้ไขและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

10.1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้อำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง และยกเลิกประเภทวิชา และสาขาวิชา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

10.2 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง รายวิชา และยกเลิกรายวิชา หรือเนื้อหาวิชา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

จุดประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาพาณิชยการ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์ทางธุรกิจ และความรู้ในการประกอบอาชีพ การบัญชี การขาย การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ บริการธุรกิจสถานพยาบาล บริการธุรกิจโรงแรม ทั้งภาครัฐ และเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์ และความรู้ในการประกอบอาชีพส่วนตัวและกลุ่มวิชา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้มีโอกาสเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ เจตคติ และความรู้ของตนเอง
4. เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ กิจนิสัยการทำงานที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างงาน และพัฒนางานอาชีพธุรกิจ และอาชีพส่วนตัวได้เสมอ
5. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิตใจ
6. ให้เกิดความเข้าใจในปัญหา เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ และโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรนับเป็นหัวใจ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะในการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่เป็นแนวกำหนดเค้าโครง ทั่วไปของเนื้อหาความรู้ และสาระรายวิชาต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ประสบการณ์ เกิดทักษะ ความสนใจ และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ฉะนั้น จึงถือเป็นหน้าที่โดยตรงของวิทยาลัยที่จะต้อง ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประสบการณ์ทั้งหลาย ให้สภาพการเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้วางไว้ (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 1)

สังกัด อุทรานันท์ (2532 : 8-16) ได้ให้คำนิยามคำว่าหลักสูตรไว้ 8 แนวทางด้วยกัน คือ

1. หลักสูตร คือ รายวิชา หรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้เด็ก
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทาง
5. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครู และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

6. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ
7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครูและสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
8. หลักสูตร จะรวมไปถึงกิจกรรมทั้งนอกห้องเรียน หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร

ทาบ (Taba. 1962 :10) ให้แนวคิดที่ว่าหลักสูตรโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่เราคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนผ่านหลักสูตรนี้แล้วควรมีคุณสมบัติอย่างไร วัตถุประสงค์นี้มีทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหรือมีคุณลักษณะต่าง ๆ ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง แผนการในการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามที่วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนด หรือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และประสบการณ์ตามที่กำหนด
4. การประเมินผลผลิต หมายถึง โครงการที่จะประเมินเพื่อดูว่าผลผลิตที่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดหรือไม่

นวลจิตต์ ชาวศิริพิงศ์ (2545:9) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่องการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ว่าการพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับ มาตรา 27 และ 28 ระบุว่าในการพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับ ให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ประเด็นสำคัญของมาตรานี้ มีความสัมพันธ์กับประเด็นสำคัญในมาตรา 23 ครูอาจไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดสูตรแกนกลางโดยตรง แต่สามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเมื่อมีโอกาส หรือเมื่อมีการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางอย่างชัดเจนแล้วครูควรทำความเข้าใจเพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนรู้ โดยการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยกลุ่มครูในสถานศึกษาระดับเดียวกันและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาและดำเนินการในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ครูจะมีบทบาทสำคัญในคณะกรรมการระดับท้องถิ่น กำหนดสาระของหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและท้องถิ่นมากที่สุด เป็นรากฐานของการพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาสาระ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนอกห้องเรียน ครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ที่จะเป็นสื่อกลางซึ่งจะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทางของหลักสูตร การบรรจุหลักสูตรจะต้องให้เนื้อหาสอดคล้องกันกับ วุฒิภาวะ ประสบการณ์ ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนความเหมาะสมกับท้องถิ่นด้วย

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการขาย ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ หลายวิชา ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

รายวิชาที่เกี่ยวกับสาขาวิชาดังกล่าวทั้ง 3 สาขา ซึ่งประกอบด้วย วิชาชีพเฉพาะ และวิชาเลือกมี รายละเอียด ดังนี้

กลุ่มวิชาการบัญชี

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
22012101	การบัญชีตัวเงินและเช็ค	2 - 2 - 3
22010102	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	2 - 2 - 3
22012103	การบัญชีห้างหุ้นส่วน	2 - 2 - 3
22012104	การบัญชีเกี่ยวกับภาษี	2 - 2 - 3
22012105	การบัญชีบริษัทจำกัด	2 - 2 - 3
22012106	ระบบใบสำคัญจ่ายและบัญชีสินค้า	2 - 2 - 3
22012107	การบัญชีกิจการอุตสาหกรรม	2 - 2 - 3
22012108	ความรู้เกี่ยวกับบัญชีธนาคาร	1 - 3 - 2
22012109	การบัญชีเช่าซื้อและซื้อขายผ่อนชำระ	2 - 2 - 3
22012110	การบัญชีฝากขายและบัญชีร่วมค้า	2 - 3 - 3
22012111	กระบวนการจัดทำบัญชี	1 - 6 - 3
22012112	การพัฒนาตนเข้าสู่อาชีพ	1 - 2 - 2

กลุ่มวิชาการเลขานุการ

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
22012401	การเลขานุการ	3 - 0 - 3
22012402	เทคนิคการเป็นเลขานุการ	2 - 2 - 3
22012403	การเก็บเอกสาร	2 - 2 - 3
22012404	ชาวเลขไทยเบื้องต้น	1 - 4 - 3
22012405	พิมพ์ดีดประยุกต์ 1	1 - 4 - 3
22012406	พิมพ์ดีดประยุกต์ 2	1 - 4 - 3
22012407	ชาวเลขไทยขั้นใช้งาน	2 - 3 - 3
22012408	ชาวเลขไทยประยุกต์	1 - 3 - 3
22012409	งานสำนักงาน	1 - 2 - 2

22012410	การบันทึกและถอดข้อความ	1 – 3 – 2
22012411	การเตรียมความพร้อมสู่อาชีพเลขานุการ	1 – 2 – 2
22012412	สนทนาภาษาอังกฤษ	1 – 3 – 2
22012413	ภาษาอังกฤษสำหรับเลขานุการ	1 – 3 – 2
22012512	คอมพิวเตอร์กับงานสำนักงาน	2 – 2 – 3
22032002	การประชาสัมพันธ์	3 – 0 – 3
22032003	ความรู้พื้นฐานทางสื่อมวลชน	3 – 0 – 3

กลุ่มวิชาการขาย

รหัส	รายวิชา	ท – ป – น
22012201	การดำเนินงานร้านขายปลีก	2 – 2 – 3
22012202	การจัดจำหน่ายสินค้าเศรษฐกิจ	3 – 0 – 3
22012203	บุคลิกภาพนักขาย	2 – 2 – 3
22012204	การหาข้อมูลทางการตลาด	2 – 2 – 3
22012205	การกระจายสินค้า	3 – 0 – 3
22012206	การโฆษณา	2 – 2 – 3
22012207	การจัดแสดงสินค้า	2 – 2 – 3
22012208	การสหกรณ์	2 – 2 – 3
22012209	การขายประกันชีวิต	2 – 2 – 3
22012210	การขายตรง	2 – 2 – 3
22012211	การพัฒนาตนเพื่อเข้าสู่อาชีพ	1 – 2 – 2
22012212	การประกันภัย	2 – 2 – 3
22012213	ศิลปเชิงพาณิชย์	1 – 2 – 2
22012214	การส่งเสริมการขาย	2 – 2 – 3
22012215	การขนส่ง	2 – 0 – 2
22032002	การประชาสัมพันธ์	3 – 0 – 3

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการขาย ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรมการเรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ฉะเชิงเทรา มีรายละเอียดดังนี้

แผนการเรียนหลักสูตร ปวช. 2
ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชา พณิชยการ กลุ่มวิชาการบัญชี
ภาคเรียนที่ 3-4 ปีการศึกษา 2546
วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเข็งเทรา

ภาคเรียนที่ 3			ภาคเรียนที่ 4		
รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น	รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น
	หมวดวิชาพื้นฐาน			หมวดวิชาพื้นฐาน	
20001103	ภาษาไทย 3	2-0-2	20001204	ภาษาอังกฤษ 4	0-2-1
20001203	ภาษาอังกฤษ 3	0-2-1	20001602	สุขศึกษา 2	1-0-1
20001303	สังคมศึกษา 3	2-0-2			
20001402	วิทยาศาสตร์ 2	1-2-2			
20001601	สุขศึกษา 1	1-0-1			
	หมวดวิชาชีพ			หมวดวิชาชีพ	
	วิชาชีพพื้นฐาน			วิชาชีพพื้นฐาน	
22002006	พิมพ์ดีดอังกฤษเบื้องต้น	1-3-2	22002001	ภาษาไทยธุรกิจ	1-2-2
	วิชาชีพเฉพาะ			วิชาชีพเฉพาะ	
	-		22012002	กฎหมายธุรกิจ	2-0-2
			22012006	พิมพ์ดีดอังกฤษขั้นพัฒนา	1-3-2
	วิชาชีพเลือก			วิชาชีพเลือก	
22012101	การบัญชีตัวเงินและเช็ค	2-2-3	22012106	ระบบใบสำคัญจ่ายและบัญชีสินค้า	2-2-3
22012102	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	2-2-3	22012107	การบัญชีกิจการอุตสาหกรรม	2-2-3
22012403	การเก็บเอกสาร	2-2-3			
	หมวดวิชาเลือกเสรี			หมวดวิชาเลือกเสรี	
20003302	พระพุทธศาสนา 2	2-0-2	20003303	พระพุทธศาสนา 3	2-0-2
		2-3-3	24012326	การตัดเย็บเครื่องใช้เครื่อง	0-4-2
		1-3-2		ตกแต่งบ้าน 1	
			22032002	ประชาสัมพันธ์	3-0-3
	หมวดกิจกรรม			หมวดกิจกรรม	
26004003	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 1	0-2-0	26004004	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 2	0-2-0
จำนวน 30 คาบ / สัปดาห์		รวม 15-15-21	จำนวน 31 คาบ / สัปดาห์		รวม 14-17-21

แผนการเรียนหลักสูตร ปวช. 2
ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชา พาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการเลขานุการ
ภาคเรียนที่ 3-4 ปีการศึกษา 2546
วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเข็งเทรา

ภาคเรียนที่ 3			ภาคเรียนที่ 4		
รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น	รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น
	หมวดวิชาพื้นฐาน			หมวดวิชาพื้นฐาน	
20001103	ภาษาไทย 3	2-0-2	20001204	ภาษาอังกฤษ 4	0-2-1
20001203	ภาษาอังกฤษ 3	0-2-1	20001602	สุขศึกษา 2	1-0-1
20001303	สังคมศึกษา 3	2-0-2			
20001402	วิทยาศาสตร์ 2	1-2-2			
20001601	สุขศึกษา 1	1-0-1			
	หมวดวิชาชีพ			หมวดวิชาชีพ	
	วิชาชีพพื้นฐาน			วิชาชีพพื้นฐาน	
22002006	พิมพ์ดีดอังกฤษเบื้องต้น	1-3-2	22002001	ภาษาไทยธุรกิจ	1-2-2
	วิชาชีพเฉพาะ			วิชาชีพเฉพาะ	
22012002	กฎหมายธุรกิจ	2-0-2	22012006	พิมพ์ดีดอังกฤษขั้นพัฒนา	1-3-2
	วิชาชีพเลือก			วิชาชีพเลือก	
22032002	การประชาสัมพันธ์	3-0-3	22012401	การเลขานุการ	3-0-3
22012101	การบัญชีตัวเงินและเช็ค	2-2-3	22012405	พิมพ์ดีดประยุกต์ 1	1-4-3
22012403	การเก็บเอกสาร	2-2-3	22012410	การบันทึกและถอดข้อความ	1-3-2
	หมวดวิชาเลือกเสรี			หมวดวิชาเลือกเสรี	
20003302	พระพุทธศาสนา 2	2-0-2	20003303	พระพุทธศาสนา 3	2-0-2
			22012102	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	2-2-3
	หมวดกิจกรรม			หมวดกิจกรรม	
26004003	กิจกรรมองค์การวิชาชีพ ในอนาคตแห่งประเทศไทย 1	0-2-0	26004004	กิจกรรมองค์การวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทย 2	0-2-0
จำนวน 31 คาบ / สัปดาห์		รวม 18-13-23	จำนวน 30 คาบ / สัปดาห์		รวม 12-18-19

แผนการเรียนหลักสูตร ปวช. 2
ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชา พาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการขาย
ภาคเรียนที่ 3-4 ปีการศึกษา 2546
วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเขิงเทรา

ภาคเรียนที่ 3			ภาคเรียนที่ 4		
รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น	รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น
	หมวดวิชาพื้นฐาน			หมวดวิชาพื้นฐาน	
20001103	ภาษาไทย 3	2-0-2	20001204	ภาษาอังกฤษ 4	0-2-1
20001203	ภาษาอังกฤษ 3	0-2-1	20001602	สุขศึกษา 2	1-0-1
20001303	สังคมศึกษา 3	2-0-2			
20001402	วิทยาศาสตร์ 2	1-2-2			
20001601	สุขศึกษา 1	1-0-1			
	หมวดวิชาชีพ			หมวดวิชาชีพ	
	วิชาชีพพื้นฐาน			วิชาชีพพื้นฐาน	
22002006	พิมพ์ดีดอังกฤษเบื้องต้น		22002001	ภาษาไทยธุรกิจ	1-2-2
	วิชาชีพเฉพาะ			วิชาชีพเฉพาะ	
	-	1-3-2	22012002	กฎหมายธุรกิจ	2-0-2
			22012006	พิมพ์ดีดอังกฤษขั้นพัฒนา	1-3-2
	วิชาชีพเลือก			วิชาชีพเลือก	
22012201	การดำเนินงานร้านขายปลีก	2-2-3	22012202	การจัดจำหน่ายสินค้า เศรษฐกิจ	3-0-3
22012204	การหาข้อมูลทางการตลาด	2-2-3	22032002	การประชาสัมพันธ์	3-0-3
	หมวดวิชาเลือกเสรี			หมวดวิชาเลือกเสรี	
20003302	พระพุทธศาสนา 2	2-0-2	20003303	พระพุทธศาสนา 3	2-0-2
22012213	ศิลป์เชิงพาณิชย์	1-2-2	22012102	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	2-2-3
	หมวดกิจกรรม			หมวดกิจกรรม	
26004003	กิจกรรมองค์การวิชาชีพ ในอนาคตแห่งประเทศไทย 3	0-2-0	26004004	กิจกรรมองค์การวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทย 4	0-2-0
จำนวน 29 คาบ / สัปดาห์		รวม 14-15-20	จำนวน 26 คาบ / สัปดาห์		รวม 15-11-19

แผนการเรียนหลักสูตร ปวช. 3
ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชา พณิชยการ กลุ่มวิชาการบัญชี
ภาคเรียนที่ 5-6 ปีการศึกษา 2546
วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเขิงเทรา

ภาคเรียนที่ 5			ภาคเรียนที่ 6		
รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น	รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น
20002001	หมวดวิชาชีพ <u>วิชาชีพพื้นฐาน</u>	1-2-2		หมวดวิชาชีพ <u>วิชาชีพพื้นฐาน</u>	
	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น			-	
22012007	<u>วิชาชีพเฉพาะ</u>	1-2-2	22012008	<u>วิชาชีพเฉพาะ</u>	2-4-2
	การใช้เครื่องใช้สำนักงาน			โปรแกรมการประมวลผลคำ 1 (1-2-2)	
22012103	<u>วิชาชีพเลือก</u>	2-3-3	21000023	<u>วิชาชีพเลือก</u>	4-0-2 4-6-3
	การบัญชีห้างหุ้นส่วน			ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000 (2-0-2)	
22012109	การบัญชีเข้าซื้อและซื้อขาย ผ่อนชำระ	2-2-3	22012110	การบัญชีฝากขายและบัญชีร่วมค้า (2-3-3)	2-12-3
22012105	หมวดวิชาเลือกเสรี	2-3-3		หมวดวิชาเลือกเสรี	
	การบัญชีบริษัทจำกัด			-	
22012412	สนทนาภาษาอังกฤษ	1-3-2			
26004005	หมวดกิจกรรม	0-2-0	26004006	หมวดกิจกรรม	0-2-0
	กิจกรรมองค์การวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทย 3			กิจกรรมองค์การวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทย 4	
			22002901	ฝึกงาน	0-*4
จำนวน 31 คาบ / สัปดาห์		รวม 10-21-18	จำนวน 31 คาบ / สัปดาห์		รวม 12-24-14

แผนการเรียนหลักสูตร ปวช. 3
ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชา พาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการเลขานุการ
ภาคเรียนที่ 5-6 ปีการศึกษา 2546
วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเข็งเทรา

ภาคเรียนที่ 5			ภาคเรียนที่ 6		
รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น	รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น
	หมวดวิชาชีพ			หมวดวิชาชีพ	
	<u>วิชาชีพพื้นฐาน</u>			<u>วิชาชีพพื้นฐาน</u>	
20002001	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น (1-2-2)	2-4-2		-	
	<u>วิชาชีพเฉพาะ</u>			<u>วิชาชีพเฉพาะ</u>	
22012007	การใช้เครื่องใช้สำนักงาน (1-2-2)	2-4-2	22012008	โปรแกรมการประมวลผลคำ 1	1-2-2
	<u>วิชาชีพเลือก</u>			<u>วิชาชีพเลือก</u>	
22012404	ชวเลขไทยเบื้องต้น (1-4-3)	2-8-3	21000023	ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000	2-0-2
22012409	งานสำนักงาน (1-2-2)	2-4-2	22012402	เทคนิคการเป็นเลขานุการ	2-2-3
			22012406	พิมพ์ดีดประยุกต์ 2	1-4-3
			22012407	ชวเลขไทยขั้นใช้งาน	2-3-3
	หมวดวิชาเลือกเสรี			หมวดวิชาเลือกเสรี	
	-		22012412	สนทนาภาษาอังกฤษ	1-3-2
			22032003	ความรู้พื้นฐานสื่อมวลชน	3-0-3
			24012318	งานดอกไม้สดและใบตอง	0-3-1
	หมวดกิจกรรม			หมวดกิจกรรม	
26004005	กิจกรรมองค์การวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทย 3	0-2-0	26004006	กิจกรรมองค์การวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทย 4	0-2-0
22002901	ฝึกงาน	0-*4			
จำนวน 30 คาบ / สัปดาห์		รวม 8-22-13	จำนวน 31 คาบ / สัปดาห์		รวม 12-19-19

แผนการเรียนหลักสูตร ปวช. 3
ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชา พาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการชาย
ภาคเรียนที่ 5-6 ปีการศึกษา 2546
วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเขิงเทรา

ภาคเรียนที่ 5			ภาคเรียนที่ 6		
รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น	รหัสวิชา	หมวดวิชา / ชื่อวิชา	ท-ป-น
	หมวดวิชาชีพ			หมวดวิชาชีพ	
	<u>วิชาชีพพื้นฐาน</u>			<u>วิชาชีพพื้นฐาน</u>	
20002001	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	1-2-2	22012008	-	2-4-2
	<u>วิชาชีพเฉพาะ</u>			<u>วิชาชีพเฉพาะ</u>	
22012007	การใช้เครื่องใช้สำนักงาน	1-2-2	21000023	โปรแกรมการประมวลผลคำ 1 (1-2-2)	4-0-2
	<u>วิชาชีพเลือก</u>			<u>วิชาชีพเลือก</u>	
22012403	การเก็บเอกสาร	2-2-3	22012203	ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000 (2-0-2)	4-4-3
22012405	พิมพ์ดีดประยุกต์ 1	2-3-3	22012208	บุคลิกภาพนักขาย (2-2-3)	4-4-3
22012206	การโฆษณา	2-2-3	20003207	การสหกรณ์ (2-2-3)	4-0-2
22012207	การจัดแสดงสินค้า	2-3-3			
	หมวดวิชาเลือกเสรี			หมวดวิชาเลือกเสรี	
20003201	อังกฤษเพื่อการอาชีพ 1	2-0-2	26004006	ภาษาญี่ปุ่น 1 (2-0-2)	0-2-0
	หมวดกิจกรรม			หมวดกิจกรรม	
26004005	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 3	0-2-0	22002901	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 4 ฝึกงาน	0-*-4
จำนวน 27 คาบ / สัปดาห์		รวม 12-16-18	จำนวน 32 คาบ / สัปดาห์		รวม 18-14-16

ด้านครูผู้สอน

สมพร เลิศมังกรวง (2545 : 13) ได้กล่าวถึงครูตามแนวพระราชดำริ ดังนี้ การศึกษาแนวพระราชดำริที่เกี่ยวกับครู โดยการศึกษาจากพระบรมราโชวาท และพระราชดำริที่พระราชทานไว้ในโอกาสต่าง ๆ สามารถสรุปเป็นคุณลักษณะในสาระสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

1. ครูต้องเน้นที่คุณธรรม
2. ครูจะต้องประพฤติตัวให้เป็นที่รักเคารพของนักเรียน
3. ครูต้องอดทน เสียสละ และมีความเมตตา
4. ครูไม่ควรมุงยศศักดิ์ ความร่ำรวย และผลตอบแทนทางวัตถุ
5. ครูต้องยึดมั่นในคุณความดี
6. พระผู้ทรงเป็นครูของแผ่นดิน สมควรที่ครูทุกคนยึดถือเป็นแบบอย่าง ของความเป็นครูที่แท้

ระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2537 ข้อ 47 กำหนดให้ครู อาจารย์ มีหน้าที่ และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1. ทำแผนการสอนหรือโครงการสอน และบันทึกการสอน
2. ทำการสอนและอบรมความรู้แก่นักเรียนนักศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตร และต้องการของตลาดแรงงาน
3. ให้บริการทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอน ให้สนองนโยบายกรมอาชีวศึกษา ครบวงจร ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา
4. รับผิดชอบปกครองดูแลความประพฤติ การรักษาวินัยและสุขภาพ และดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนนักศึกษา
5. ศึกษาค้นคว้ารวบรวมวิทยากร และประสบการณ์ใหม่ ๆ
6. จัดทำสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ ใช้ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์อื่น ๆ อย่างถูกต้อง
7. รักษาวินัย และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน นักศึกษา
8. นิเทศ หรือ ช่วยนิเทศ ในวิชาที่รับผิดชอบงานวิชาการกลุ่มสถานศึกษา
9. ให้คำแนะนำ และแนะแนวต่าง ๆ แก่นักเรียนนักศึกษาหรือผู้ปกครอง
10. ให้บริการแก่ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ
11. วิจัย และปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นการประกอบอาชีพอิสระเชิงธุรกิจ และอุตสาหกรรม
12. เสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับขั้น
13. รายงานผลการปฏิบัติงานตามลำดับขั้น
14. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

อัปสร มีสิงห์ (2544 : 12 –13) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการใช้หลักสูตรว่า ครูควรเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเองในเรื่องดังต่อไปนี้

1. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล ขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
2. ครูไม่ใช่ผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนด้วยการบอกให้เด็กจดข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ควรจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจ และค้นพบคำตอบเองจากการลงมือสัมผัสหรือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูให้การเรียนรู้จึงจะเกิดความเข้าใจ
3. ครูไม่ใช่แหล่งความรู้ที่คอยให้คำตอบแก่เด็กทุกเรื่อง ดังนั้น ครูจึงควรมีข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อสามารถชี้แนะแหล่งความรู้และแหล่งความรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน
4. ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย อย่างจำเอยอยู่กับวิธีใดวิธีหนึ่ง ไม่มีวิธีสอนใดดีที่สุดที่ใช้ได้กับทุกเรื่อง ทุกสถานการณ์
5. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมหลากหลาย ทั้งที่ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องสอน
6. การเรียนรู้กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการแสวงหาความรู้และกระบวนการอื่น ๆ ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นในทันที หากเป็นการสะสมไปทีละน้อยจนเกิดความชำนาญ
7. ติดตามตรวจสอบ บันทึกความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับ ยกย่องให้รางวัลเมื่อผู้เรียนทำได้ดี

ปริญญา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2542 : 127-128) ได้เสนอแนะครูผู้สอนที่มีความรู้ทางเนื้อหาวิชาอย่างเดียวไม่เพียงพอ ผู้สอนจะต้องรู้จักสร้างสรรค์บรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน สภาพการเรียนด้วย เพื่อให้เกิดผลดีในการนำเทคนิคในการสอนและวิธีสอนที่ดีไปใช้ให้ได้ผลในชั้นเรียน การสอนสนุกสนาน ย่อมขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับนักเรียน และสภาพของชั้นเรียน ด้วยบุคลิกภาพของครูดังต่อไปนี้

1. ครูธุรกิจต้องเป็นผู้เข้มแข็ง ครูที่ดีจะต้องสามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้สนใจในการเรียน ครูจะต้องพยายามศึกษาค้นคว้า และตื่นตัวให้ทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการธุรกิจในปัจจุบัน และอนาคตจึงจะทำให้ชั้นเรียนก้าวหน้า และสนุกสนานในการเรียน มีบรรยากาศเข้มแข็งสามารถเป็นนักแสดงที่ดี นอกจากนั้นการแต่งกายของครูก็เป็นส่วนหนึ่งที่เรียกร้องความสนใจของนักเรียน ครูที่ดีควรแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย และเหมาะสมกับเหตุการณ์ การแต่งกายให้สุภาพมิได้หมายความว่าครูจะต้องใช้เสื้อผ้าที่หรูหรา ราคาแพง และเปลี่ยนแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอแต่จะต้องแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยใช้เสื้อผ้าที่ราคาพอสมควรแก่ฐานะ สีสันไม่ฉูดฉาดบาดตานักเรียนจนเกินไป โดยคำนึงถึงความประหยัดเป็นหลัก

2. ครูธุรกิจจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ครูที่มีความรู้บางครั้งก็มิได้มีความชำนาญ ในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่นักเรียน ดังนั้นครูที่ดีต้องรู้หลักการสอน มีเทคนิคและวิธีการถ่ายทอดวิชาความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่นักเรียน มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน และบุคคลทั่วไป

ความรู้ที่ถ่ายทอดให้ ถ้านักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จะช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในตัวครูพร้อมที่จะรับฟัง และปฏิบัติตาม

3. ครูธุรกิจจะต้องเป็นผู้ที่มีหลักการ และเหตุผล ครูจะต้องยอมรับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน อย่างมีเหตุผล และเป็นธรรมชาติเพื่อที่จะได้เลือกวิธีสอน และกิจกรรมให้เหมาะสมกับภูมิหลังของนักเรียน ในการที่จะให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อลดช่องว่างของนักเรียน และขจัดความเคร่งครัดเกินความจำเป็นในชั้นเรียน อันจะทำให้การเรียนการสอนมีแต่ความเพลิดเพลินและสนุกสนาน

ครูจะต้องรับรู้ว่า การสอนบางครั้งก็ได้รับความสนุกสนาน บางครั้งก็ประสบกับความผิดหวังอย่างคาดไม่ถึง ด้วยเหตุนี้ครูจึงไม่ควรตั้งความหวังไว้สูงเกินไป ทั้งนี้เพราะความสำเร็จในการสอนขึ้นอยู่กับภูมิหลังของนักเรียนแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน และขึ้นอยู่กับอารมณ์ และความสามารถในการสอนของครูสอนด้วย

4. ครูธุรกิจจะต้องเป็นประชาธิปไตย ครูธุรกิจควรจะต้องยึดถือหลักการของประชาธิปไตย เคารพ และยึดมั่นในสิทธิของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นไม่เช่นนั้นนโยบายรุนแรง หรือเป็นผู้บงการให้นักเรียนต้องปฏิบัติตามคำสั่งอยู่ตลอดเวลา ควรจะได้เคารพ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นบ้าง ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์ ความสามัคคี และมนุษยสัมพันธ์ อันดีต่อกัน ข้อเสนอแนะของนักเรียนบางประการ อาจจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในโอกาสต่อไป

รุ่ง แก้วแดง (2541 : 140) เสนอกระบวนการสอนของครูยุคใหม่ ซึ่งมีทั้งหมด 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูจำเป็นจะต้องศึกษาวิเคราะห์วิจัย เพื่อทำความรู้จักกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล อาจจะต้องทดสอบเพื่อดูพัฒนาการของเด็ก ดูข้อมูลภูมิหลังพื้นความรู้ความสามารถทางการเรียน และความต้องการของผู้เรียน เช่นเดียวกับแพทย์ก่อนที่จะรักษาคนไข้จำเป็นที่จะต้องต้องมีข้อมูลก่อน

2. วิเคราะห์เพื่อค้นหาศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้ศาสตร์เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ หรือเทคนิคพหุปัญญา (Multiple Intelligence) เข้ามาช่วย เพื่อดูว่าเด็กมีศักยภาพทางปัญญาด้านไหน มากน้อยเพียงใด หากครูไม่มีความสามารถที่จะวิเคราะห์โดยวิธีนี้ ก็จำเป็นที่จะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเพื่อวิเคราะห์ เพื่อหาศักยภาพของผู้เรียนหากพบว่าผู้เรียนคนนั้นมีปัญหาในเรื่องความพิการเบื้องต้น ครูก็จะสามารถช่วยเหลือแนะนำ เพื่อจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพ และความสามารถของผู้เรียนก็ได้ การวิเคราะห์เช่นนี้ครูจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนที่มีสติปัญญาสูงโดยส่วนรวม หรือมีความอัจฉริยะด้านใดด้านหนึ่งสามารถที่จะพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

3. ร่วมกับผู้เรียนในการสร้างวิสัยทัศน์ ครูกระตุ้นความต้องการของผู้เรียนได้โดยการช่วยเด็กสร้างวิสัยทัศน์ หรือความฝันว่าเขาควรจะไปให้ไกลที่สุดได้เท่าไร เพื่อที่จะสร้างพลังและแรงจูงใจ

แม้ในเด็กเล็กอาจจะดูเป็นความฝันที่ยังห่างไกล แต่เมื่อเด็กเติบโตขึ้นความฝันจะใกล้เคียงกับความ เป็นจริงที่สอดคล้องกับศักยภาพของเด็กแต่ละคนมากยิ่งขึ้น

4. ร่วมวางแผนการเรียนรู้ การเรียนเป็นสิทธิ และความรับผิดชอบของผู้เรียน หน้าที่ครูคือ เป็นผู้ร่วมวางแผน เป็นผู้ให้คำแนะนำในฐานะผู้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ มากกว่า แต่การวางแผนการเรียนรู้จริง ๆ นั้น เป็นเรื่องของผู้เรียน ประเด็นนี้อาจมีหลายคนเถียงว่าครู มีความรู้ประสบการณ์ในการวางแผนมากกว่าเด็ก ซึ่งก็เป็นความจริง แต่การวางแผนโดยไม่ให้เด็กมีส่วนรวมจะไม่ช่วยให้เด็กพัฒนาได้อย่างเต็มที่ เด็กจะต้องฟังครูตลอดเวลา การเรียนจะสิ้นสุดแค่ในห้องเรียน เราจะไม่สามารถปลูกฝังให้เด็กรู้จัก “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ได้ ดังนั้นการวางแผนการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน หรือรายภาคเรียน ตลอดจนการวางแผนตลอดหลักสูตรจึงควรเป็น หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เรียนเอง

5. แนะนำช่วยเหลือเรื่องการเรียนรู้ เมื่อวางแผนการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อย ครูก็ยังคงให้ คำแนะนำ และช่วยเหลือในเรื่องการเรียนรู้แก่ผู้เรียนต่อไป ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะเข้ามาทดแทน ขั้นตอน การสอนเดิม คือแทนที่ครูจะบอกเนื้อหาให้แบบเดิม ครูก็เพียงแค่แนะนำเนื้อหาบางส่วน และวิธีการ เรียนให้กับผู้เรียน

6. สรรหาและสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูคือ เป็นผู้สนับสนุน สรรหาสื่อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ จัดหาเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ใช้ประกอบการเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้

7. ให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดคือ ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ขั้นตอนนี้อาจเป็นเรื่องยาก และเรื่องใหม่สำหรับครู เพราะครูที่คุ้นอยู่กับการสอนแบบเดิมจะไม่อดทน ที่จะปล่อยให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง และจะหันกลับไปใช้วิธีบอกให้ท่องจำอย่างเดิม

วิธีที่ดีที่สุด คือ ครูจะต้องจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน สามารถเรียนด้วยตนเองตามความถนัดของผู้เรียน อาจจะเรียนคนเดียวหรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยให้ โอกาส และเวลาแก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่ ครูจะสังเกตอยู่ห่างๆ ถ้าผู้เรียนไม่ร้องขอครูก็ไม่จำเป็นที่ จะต้องเข้าไปแนะนำมากนัก ยกเว้นกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาการตามแผนที่วางไว้ได้ ครูอาจ จำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือแนะนำในเรื่องการเรียนรู้บ้างเป็นครั้งคราว

8. เสริมพลังและสร้างกำลังใจ หน้าที่ของครูคือ ต้องเสริมพลังแก่นักเรียนอธิบายหรือ แนะนำ เพื่อให้เด็กมีความตั้งใจที่จะเรียนต่อไป เนื่องจากอาจจะมีเด็กบางคนต้องการกำลังใจและ บางคนไม่สามารถเรียนด้วยตนเองจนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ครูต้องใช้ทุกวิธีที่จะกระตุ้นเพื่อ สร้างความสนใจผู้เรียนต่อไปได้

9. ร่วมประเมินผล หน้าที่ของครูในขั้นประเมินผล จะไม่วัดผลฝ่ายเดียวแบบเดิม แต่จะให้ คำแนะนำเรื่องการวัดผลประเมินผล โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง เพื่อดูว่า สามารถเรียนด้วยตนเอง เพื่อดูว่าสามารถเรียนได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนมากน้อย เพียงใด ถ้าผู้เรียนยังไม่บรรลุผลตามที่วางไว้ก็จำเป็นที่จะต้องกลับไปวางแผน และแก้ไขใหม่

10. เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะเป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการเรียนต่อไป

ถ้าครูผู้สอนปฏิบัติตามกระบวนการดังกล่าว เป็นภาพลักษณ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิม ภาพที่ครูยืนอยู่หน้าชั้นใช้เพียงชอล์กกับกระดาน และบอกให้เด็กท่องจำจะกลายเป็นอดีตไปอย่างสิ้นเชิง ครูยุคใหม่จะมีบทบาทเป็น “ผู้อำนวยการความสะดวก” ผู้ให้คำแนะนำ และเสริมพลังแก่นักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2543 : 143) ได้สรุปบทบาทของครูเมื่อพิจารณาจากหลักกรรม ดังต่อไปนี้

ผู้ทำหน้าที่สั่งสอน หรือให้การศึกษาแก่ผู้อื่น โดยเฉพาะครู อาจารย์ ฟังประกอบด้วยคุณสมบัติ และประพฤติตามหลักปฏิบัติ ดังนี้

1. เป็นกัลยาณมิตร คือ ประกอบด้วยองค์คุณของกัลยาณมิตร หรือกัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ คือ

1.1 ปิโย น่ารัก คือ เข้าถึงจิตใจ สร้างความรู้สึกสนิทสนมเป็นกันเองชวนใจผู้เรียนให้อยากเข้าไปปรึกษาไต่ถาม

1.2 ครุ นำเคารพ คือ มีความประพฤติสมควรแก่ฐานะ ทำให้รู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้ และปลอดภัย

1.3 ภาวนิโย นำเจริญใจ คือ มีความรู้จริง ทรงภูมิปัญญาแท้จริง และเป็นผู้ฝึกฝนปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เป็นที่นายกองควรเอาอย่าง ทำให้ศิษย์เอ๋ยอ้าง และรำลึกถึงด้วยความซาบซึ้ง มั่นใจและภาคภูมิใจ

1.4 วัตตา รู้จักพูดให้ได้ผล คือ รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี

1.5 วณิกขโม อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษา ชักถาม แม้จุกจิก ตลอดจนคำล่วงเกินและคำตักเตือนวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ อดทนฟังได้ ไม่เบื่อหน่าย ไม่เสียอารมณ์

1.6 คัมภีร์รัฐจะ กะถิง กัตตา แกลงเรื่องล้าลึกได้ คือ กล่าวชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่ยุ่งยาก ลึกซึ้งให้เข้าใจได้ และสอนศิษย์ให้ได้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

1.7 โน จัญฐาเน นิโยชะเย ไม่ชักนำไปในอฐาน คือ ไม่ชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย หรือเรื่องเหลวไหลไม่สมควร

2. ตั้งใจประสิทธิ์ความรู้ โดยตั้งตนอยู่ในธรรมของผู้แสดงธรรม ที่เรียกว่า ธรรมเทศกกรรม 5 ประการ คือ

2.1 อนุบุพพิกธา สอนให้มีขั้นตอนถูกลำดับ คือ แสดงหลักธรรม หรือเนื้อหาตามลำดับความง่าย ยาก ลุ่มลึก มีเหตุผลสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปโดยลำดับ

2.2 ปริยายทสสาวิ จับจุดสำคัญมาขยายให้เข้าใจเหตุผล คือ ชี้แจงยกเหตุผลมาแสดงให้เข้าใจชัดในแต่ละแง่แต่ละประเด็น อธิบายยกเยื้องไปต่าง ๆ ให้มองเห็นกระจ่างตามแนวเหตุผล

2.3 อนุทยา ตั้งจิตเมตตาสอนด้วยความปรารถนาดี คือ สอนเขาด้วยจิตเมตตา มุ่งจะให้ เป็นประโยชน์แก่ผู้รับคำสอน

2.4 อนุทยา สอน ไม่มีจิตเฟื่องเล็งมุ่งเห็นแก่อาภิมิต คือ สอนเขามีใช้มุ่งที่ตนจะได้ลาภ สินจ้าง หรือผลประโยชน์

2.5 อนุทยา วางจิตตรงไม่กระทบตนและผู้อื่น คือ สอนตามหลักตามเนื้อหา มุ่งแสดง อรรถ แสดงธรรม ไม่ยกตนไม่เสียดสีข่มขู่ผู้อื่น

3. ดำเนินสี่ลาครุทั้งสี่ ครูที่สามารถจะมีลีลาของนักสอนมีดังนี้

3.1 สันทัสสนา ซื่อให้ชัด คือ จะสอนอะไรก็ชี้แจงแสดงเหตุผล แยกแยะ อธิบาย ให้ผู้ฟัง เข้าใจแจ่มแจ้ง ตั้งใจมุ่งไปดูเห็นกับตา

3.2 สมหาปนา ชวนให้ปฏิบัติ คือ สิ่งใดควรทำก็บรรยายให้มองเห็นความสำคัญและ ซาบซึ้งในคุณค่า เห็นสมจริงจนผู้ฟังยอมรับ อยากลงมือทำหรือนำไปปฏิบัติ

3.3 สมุตเตชนา รั้งให้กล้า คือ ปลุกใจให้คิดค้นเกิดความกระตือรือร้น มีกำลังใจ แข็งขัน มั่นใจที่ทำให้สำเร็จไม่กล้าเหน็ดเหนื่อยหรือยากลำบาก

3.4 สัมปหังสนา ปลุกให้ร่าเริง คือ ทำบรรยายกาศให้สนุกสนาน ชื่น แจ่มใส เบิกบานใจ ให้ผู้ฟังชื่นชมชื่นมีความหวังมองเห็นผลดีและทางสำเร็จ จ้าง่าย ๆ ว่า สอนให้แจ่มแจ้ง จูงใจ แก่ล้ากล้า ร่าเริง

4. มีหลักตรวจสอบสาม เมื่อพูดอย่างรวบรัดที่สุด ครูอาจตรวจสอบตนเองด้วยลักษณะ การสอนของพระบรมครู 3 ประการ คือ

4.1 สอนด้วยความรู้จริง ทำได้จริง จึงสอนเขา

4.2 สอนอย่างมีเหตุผลให้เขาพิจารณาเข้าใจแจ่มแจ้งด้วยปัญญาของตนเอง

4.3 สอนให้ได้ผลจริง สำเร็จความมุ่งหมายของเรื่องที่สอนนั้น ๆ เช่น ให้เข้าใจได้จริง เห็นความจริง ทำได้จริงนำไปปฏิบัติได้ผลจริง เป็นต้น

5. ทำหน้าที่ครูต่อศิษย์ คือ ปฏิบัติต่อศิษย์ โดยอนุเคราะห์ตามหลักธรรมเสมือนเป็น ทิศเบื้องขวา ดังนี้

5.1 แนะนำฝึกอบรมให้เป็นคนดี

5.2 สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง

5.3 สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง

5.4 ส่งเสริมยกย่องความดีงาม ความสามารถให้ปรากฏ

5.5 สร้างเครื่องคุ้มภัยในสารทิศ คือ สอนฝึกให้สามารถวิชาเลี้ยงชีพ และรู้จักดำรง ตน ในอันที่จะดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดี

ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของครูจึงต้องปรับเปลี่ยนไปจากบทบาทผู้สอนเป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดการ เรียนรู้ เป็นผู้กำกับกับการแสดง และเป็นกัลยาณมิตรของลูกศิษย์ คือ เป็นผู้คอยช่วยเหลือให้ศิษย์หรือ

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยความรักความเมตตา ความเอาใจใส่ และความปรารถนาดีต่อศิษย์ ตลอดทั้งเป็นที่พึ่งของศิษย์

จิตภัทร ประสิทธิ์พร (2545:15) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่องครูดีที่หนึ่งในโลกว่า **“ครูดีที่หนึ่งในโลก”** คำว่า **ครู** นั้น มีหน้าที่ 2 ประการ คือ

1. ถ่ายทอดความรู้ วิทยาการต่าง ๆ คือ สอนเด็กให้รู้ข้อมูลวิชาการ วิชาชีพ และอื่น ๆ
2. สร้างคนให้มีชีวิตที่ดีงาม หรือสรุปง่าย ๆ ว่า “ครูสอนคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม” แต่จะสอนอย่างไรละ เพราะความล้าลึกในวิธีสอนของแต่ละคนแตกต่างกัน ครูมืออาชีพย่อมมีความล้าลึกในวิธีสอนมากกว่าพูดได้ว่ามีเล่ห์เหลี่ยมแพรวพราวในการสอน รู้จักปรับไปตามลีลาการเรียนรู้ของเด็ก พัฒนาฝีมือการสอนของตนจนมีชื่อเสียงขจรไกล สุดท้ายก็ได้รับการยกย่องและได้รับสมญานามว่า “ครูเกียรติคุณ” และหากจะถามนักเรียนบ้างว่า ครูดีที่นักเรียนต้องการเป็นอย่างไรคำตอบที่ได้คือ

1. บุคลิกภาพดี
 - 1.1 แต่งตัวเรียบร้อย เหมาะสม
 - 1.2 ยิ้มแย้ม
 - 1.3 ใจดี รักเด็ก
 - 1.4 พฤติกรรมดี
 - 1.5 รับผิดชอบ
 - 1.6 ใฝ่เรียน ใฝ่รู้
2. สอนดี
 - 2.1 ตั้งใจสอน
 - 2.2 ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง
 - 2.3 ให้ปฏิบัติจริง
 - 2.4 หลากหลาย

ครูที่จะได้ชื่อว่า สอนดี นั้น ต้องมีความรู้ความสามารถ และเทคนิคการเป็นครู คือ

รู้จักเด็ก โดยรู้ธรรมชาติและความต้องการของเด็ก

ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

รู้ปรัชญาการศึกษาและจิตวิทยาการเรียนรู้

ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

พัฒนาเด็กทุกด้าน

รู้หลักการสร้างแรงจูงใจ

รู้วิธีเรียนรู้ของเด็ก

สรุปได้ว่าครูผู้สอนต้องมีทักษะ มีประสบการณ์ในอาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน มีการฝึกอบรมความรู้ หาประสบการณ์ใหม่ จัดทำสื่อการเรียนการสอน ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการแสวงหาความรู้ และกระบวนการอื่น ๆ ตลอดจนครูผู้สอนต้อง ดูแลความประพฤติ การรักษาวินัย สุขภาพ และดูแล การศึกษาของนักเรียนให้สำเร็จลุล่วงไปตามจุดมุ่งหมาย

ด้านผู้เรียน

พรศรี โรจน์เมฆี (2540 : 24) ได้สรุปว่า ผู้เรียนนั้นจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนคือ ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ประกอบด้วย

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่นรู้หน้าที่ ตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติตนไปสู่ ความเป็นพลเมืองดี การศึกษาเป็นส่วนสำคัญโดยการส่งเสริม และปลูกฝังระเบียบวินัยให้แก่คนใน ชาติ การยอมรับเหตุผล กล้าแสดงออก กล้ารับผิดชอบ ยับยั้งชั่งใจ และมีขยัน

2. ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น เช่น ช่วยเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม การยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น การวางตัวอย่างให้เกิดเกียรติซึ่งกันและกัน ความอดทน อดกลั้น สงบเสงี่ยม

3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นผลจากความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสม ได้แก่ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความมานะอดทน ไม่หเล่หลวม ไม่ละเมียดประโชนซึ่งเป็นของสาธารณะส่วนรวม หน้าที่เสียภาษี การรับราชการทหาร การใช้สิทธิเลือกตั้ง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2543 : 53) ได้สรุป หลักการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ว่า การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเมื่อ “ผู้เรียน”

1. รู้ว่าต้องทำอะไร
2. เข้าใจว่าทำไมต้องกระทำสิ่งนั้น
3. รู้ว่าเมื่อไรจะถูกประเมิน และด้วยวิธีใด
4. ได้มีโอกาสเข้าถึงสื่อที่สามารถเข้าใจได้
5. มีโอกาสในการพัฒนาทักษะ
6. ได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมจากครู เพื่อน และผู้เกี่ยวข้อง
7. ได้ทำงานตามจังหวะเวลาที่เหมาะสมกับตนเอง
8. สนใจในสิ่งที่กำลังทำ
9. ได้ทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย
10. ได้มีโอกาสทบทวนความก้าวหน้าของตนเอง
11. มีความเป็นเจ้าของสิ่งที่กำลังทำ

สรุปได้ว่าผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง หน้าที่ต่อการเรียนรู้ หน้าที่ต่อผู้อื่น หน้าที่ต่อสังคม และหน้าที่ต่อประเทศชาติ ผู้เรียนจึงควรเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง โดยผู้เรียนควรได้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นหรือได้ทำงานเป็นกลุ่ม ดังนั้น การเรียนรู้ของผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ รู้หลักการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีดำเนินการที่ผู้สอนนำมาใช้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติจากหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยอาศัยแผนการสอนเป็นแนวทางประกอบ เช่น พฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ ตามความมุ่งหมายของการสอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกิจกรรมการเรียนนั้น หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นกระบวนการอย่างที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนที่กำหนดไว้ด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีสอนระยะเวลาที่เรียน ฯลฯ มีผู้ที่ศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์ (2529 : 6-7) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งนั้น จำเป็นต้องเริ่มต้นจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแผนการสอนว่า จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์สำคัญอย่างไร ผู้สอนในฐานะผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนควรจะได้พิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่ก่อให้เกิดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้หรือประสบการณ์ และสามารถทบทวนบรรลุจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์นั้น ๆ ได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดทั้งเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย

เมธี ปิลันธนาหนท์ (2531 : 45 – 50) เสนอแนะวิธีการสอนวิชาชีพไว้ดังนี้

1. เป็นการสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีสอนง่ายที่สุด ใช้ร่วมกับวิธีอื่นจะเป็นประโยชน์มาก
2. สอนด้วยโสตทัศนูปกรณ์ เป็นการสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วิดีโอ สไลด์ แผ่นใส เป็นต้น วิธีการสอนแบบนี้ได้รับความสำเร็จสูง เพราะนักศึกษาสนใจมาก ขณะนี้กรมอาชีวศึกษาให้การสนับสนุนอย่างยิ่ง
3. เป็นการสอนแบบสาธิต นักศึกษาสามารถเห็นการกระทำได้ นิยมสอนในเชิงปฏิบัติ และมีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนเพื่อฝึกทักษะ
4. สอนโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติเอง เช่น การมอบหมายพิเศษ เป็นการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
5. สอนแบบสร้างสถานการณ์จำลอง เช่น สร้างสถานการณ์ประกอบการจำลองให้นักศึกษาเข้าฝึกงาน

6. เป็นการสอนแบบตั้งคำถาม มักจะใช้ร่วมกับการสอนแบบอื่นจะมีผลสัมฤทธิ์สูง เนื้อหาวิชานั้นประกอบไปด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ หลักการของการอาชีวศึกษาอยู่ที่การปฏิบัติได้จริงมิใช่มีความรู้ในทางทฤษฎีเท่านั้น

พัทธ์ สุจำหงค์ (2522 : 16-21) ได้กล่าวถึง การเรียนและการสอนมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาหลายประการ พอจะสรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนมีความสำคัญมาก ทักษะคติของผู้สอน อาชีพการงาน ซึ่งมีผลต่อความพอใจในการสอน นอกจากนี้การจูงใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการจะเรียนหรือตลอดเวลาที่เป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ ตัวผู้สอนจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความจริงใจ ความศรัทธา และความอดทน

2. ครู ต้องคำนึงถึงภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของผู้เรียนส่วนใหญ่ ภัยและความต้องการของเขาด้วย

3. ขบวนการสอน ประกอบด้วยหลายขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการ ผู้สอนควรเตรียมการสอนเมื่อได้รับมอบหมายการสอน ตลอดจนต้องเตรียมเอกสารและข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความและประโยชน์จากผู้สอนมากที่สุด

3.2 ขั้นบรรยายหรือนำเสนอ การให้ข่าวสารซึ่งเป็นระยะที่สอง ของขบวนการสอนนี้อาจทำได้หลายวิธี การสอนจะเกิดประสิทธิภาพเต็มที่หากใช้วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ หลาย ๆ อย่างฉะนั้นผู้สอนควรมีประสบการณ์ หรือคุ่นเคย และสามารถใช่วิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้บทเรียนง่ายขึ้น และมีคุณค่าต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

3.3 การสอบ การสอบที่ดีและเกิดประสิทธิผลย่อมทำให้ผู้เรียนนำไปปฏิบัติได้ ฉะนั้น การสอบนักเรียนก็เช่นเดียวกับการสอบครูผู้สอน ย่อมนำมาพิจารณาในขบวนการสอนได้เพื่อวัดความก้าวหน้าในการเรียนเป็นระยะ ๆ และเป็นการประเมินผลการสอนของครูไปด้วยว่ามีอุปสรรคหรือปัญหาในการสอน หรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลไปปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

ทิตนา แคมมณี (2542 : 2-3) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL) ดังนี้

C มาจากคำว่า Construct ซึ่งหมายถึงการสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง การที่ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเองนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I มาจากคำว่า Interaction ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง การที่ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเองนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

P มาจากคำว่า Physical Participation ซึ่งหมายถึงการให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกายโดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย

P มาจากคำว่า Process Learning หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้กระบวนการเป็นสิ่งที่สำคัญ เช่นเดียวกับการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทางด้านสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

A มาจากคำว่า Application หมายถึงการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอน เนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้ เท่ากับเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านใด ด้านหนึ่ง หรือหลาย ๆ ด้าน แล้วแต่ลักษณะของสาระ และกิจกรรมที่จัด

บทบาทของครูในการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามแบบโมเดลชิปปา

(CIPPA MODEL)

1. ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนให้เข้าใจ
2. ศึกษาหาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
3. วางแผนการสอน
4. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี
5. กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม

กับผู้เรียน และสถานการณ์ที่เป็นจริง

7. ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

บทบาทของนักเรียนในการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามแบบโมเดลชิปปา

1. การมีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริงความคิดเห็น หรือประสบการณ์ต่าง ๆ จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้

2. ลงมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจ ใช้ความคิดในการกลั่นกรอง แยกแยะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หามาได้ และสร้างความหมายให้แก่ตนเอง

3. การจัดระบบ ระเบียบความรู้ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อช่วยให้การเรียนรู้เกิดความคงทน และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้สะดวกขึ้น

4. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อชีวิต นอกจากนั้น การประยุกต์ใช้จะช่วยต่อยอดความเข้าใจ และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนในความรู้ที่นั้น ๆ และการนำความรู้ไปใช้ยังก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่อื่น ๆ เพิ่มเติมได้ด้วย

นวลจิตต์ เขาวงกิตพงศ์ (2545:9) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่องการจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษาว่า มาตรา 24 ระบุว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัด และความแตกต่าง ๆ ของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

ครูที่มีความตั้งใจจะปฏิบัติให้บรรลุตามประเด็นสำคัญในมาตรานี้ จะต้องมีการสำรวจ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนั้น ยังจะต้องฝึกวิทยายุทธ์ในการใช้คำถาม และที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิด นอกจากนั้น ยังควรศึกษาวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดซึ่งมีอยู่หลายวิธี ได้แก่

1. การสอนคิดแบบอุปนัย โดยครูเตรียมตัวอย่างย่อย ๆ ให้ผู้เรียนศึกษา และใช้เหตุผลสรุปเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการ เป็นความเข้าใจที่เกิดขึ้นด้วยตัวของผู้เรียนเอง
2. การสอนคิดแบบนิรนัย โดยครูจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้สังเกตโครงสร้างหรือหลักการที่ครูเตรียมไว้และมีโอกาสได้นำโครงสร้างหรือหลักการนั้นไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์อื่น ๆ
3. การสอนความคิดรวบยอด โดยครูเตรียมตัวอย่างย่อย ๆ จำนวนมากของสิ่งที่ครูต้องการสอน และสิ่งที่ไม่ใช่สิ่งที่ครูต้องการสอน แล้วให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผลเพื่อบอกความหมายของสิ่งที่ครูต้องการจะสอน ตามความเข้าใจของผู้เรียน

จากการที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนต้องพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ต้องเลือกกิจกรรมให้กับผู้เรียนที่ก่อให้เกิดความรู้ หรือประสบการณ์ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ผู้สอนควรเลือกวิธีสอนคิด วิธีสอนที่หลากหลายรูปแบบให้แก่ผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาการทั้ง ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินใจตีราคา ลงสรุปเพื่อพิจารณาความเหมาะสม หรือหาคุณค่าของคุณลักษณะ และพฤติกรรม เช่น ผลการเรียนรู้ ผลการปฏิบัติโดยอาศัยข้อมูล หรือรายละเอียดที่ได้จากการวัดเป็นหลัก และใช้วิจรณ์ญาณระกอบการพิจารณา (ไพศาลหวังพานิช. 2526 : 13)

รุ่งทิวา จักรกร (2527 : 197) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การนำผลที่ได้จากการทดสอบหรือการวัดผลมาสรุปตีคุณค่าคุณภาพเป็นอย่างไรบ้าง อย่างมีหลักเกณฑ์

สุพิน บุญชูวงษ์ (2530 : 244) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการประเมินผลว่าเพื่อเป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คือ

1. ด้านตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนทราบความสามารถของตนเองว่ามีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร
2. ด้านครูและฝ่ายบริหารโรงเรียน ช่วยในการคัดเลือกประสบการณ์ วิธีสอนและแบบทดสอบที่ดี ทำให้ครูใช้กิจกรรมได้เหมาะสม นอกจากนี้การประเมินผลยังช่วยให้ทราบทัศนคติ ค่านิยม รู้จักสภาพของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในด้านการแนะแนวการศึกษา และช่วยในด้านกรณีพิเศษ และบริหารการเรียนการสอน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2543 : 207) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนนั้น โดยปกติจะใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือ เพื่อแสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนในช่วงเวลาที่กำหนด แต่แบบทดสอบนั้น จะมีขอบเขตที่จำกัดในการวัด และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ดังนั้นทำให้การติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอยู่ขอบเขตที่จำกัดด้วย ทั้งนี้แบบทดสอบจะมีข้อจำกัดดังนี้

1. มีจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จำกัด
2. ไม่สามารถจะวัดความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้
3. แสดงให้เห็นสิ่งที่ผู้เรียนทำไม่ได้ในช่วงเวลาที่จำกัด

การวัดและประเมินผล โดยใช้แบบทดสอบจึงไม่ได้วัดสภาพจริงของผู้เรียน ไม่สามารถประเมินกระบวนการและผลผลิตที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง รวมทั้งไม่สามารถชี้ให้เห็นพัฒนาการได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงจึงไม่ใช่การใช้เฉพาะแบบทดสอบเพียงอย่างเดียว การวัดและประเมินผล ที่จะให้ครอบคลุมในทุกด้านนั้น ครูและผู้เรียนจะต้องร่วมกันประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง (Authentic Assessment)

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2543 : 210-211) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการประเมินผลตามสภาพจริงได้สรุปไว้ดังนี้

1. เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถกระทำได้ตลอดเวลา ทุกสถานการณ์ ทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชน
2. เป็นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริง ๆ

3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัดและให้ความสำคัญในการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน
5. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง รวมทั้งการเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริง
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชนอย่างต่อเนื่อง
7. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลาย ๆ ด้านของผู้เรียน
8. เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง (ทักษะการคิดที่ซับซ้อน) เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เป็นต้น
9. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข
10. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 40-41) กล่าวไว้ว่าการวัดและประเมินที่จะเหมาะกับการจัดการศึกษารูปแบบที่เน้นเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้นั้นต้องเริ่มตั้งแต่การรู้จักตัวตนที่แท้จริงของเด็กทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ดังนั้น การประเมินผลจึงต้องมีหลากหลายรูปแบบ และเน้นการประเมินพัฒนาการ และกระบวนการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มิใช่ทดสอบเพื่อประเมินว่ามีความรู้ความจำผ่านเกณฑ์หรือไม่ พัฒนาการในการเรียนรู้ อัตราความเร็วของการเรียนรู้ วิธีการการเรียนรู้ จึงเป็นตัวตั้งให้ประเมินเด็ก นั่นหมายความว่าเราต้องรู้ว่าเด็กมีทักษะพื้นฐานหรือศักยภาพด้านต่าง ๆ เท่าไร ก่อนสอนเด็กบางคนอายุน้อยอาจมีความรู้เท่าเด็กโต หรือเด็กบางคนแล้วแต่ความสามารถต่ำกว่าวัยมาก

ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต้องรู้คือประวัติการเรียน ความสามารถในการเรียนรู้ ข้อจำกัดทางการเรียนรู้ จุดเด่น จุดด้อยในการเรียนของเด็ก พื้นฐานในด้านอารมณ์ และสังคม ข้อมูลทางจิตวิทยาซึ่งนานาประเทศถือว่าเป็นข้อมูลสำคัญที่จะทำให้ผู้สอนสามารถวางแผนการสอน การวัดประเมินผลที่ดีจึงเป็น “กระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้ข้อมูลว่าจะจัดการศึกษาอย่างไรจึงเหมาะสมกับตัวเด็ก” มิใช่เป็นการวัดเพื่อ “ตัดสิน” ว่าเด็กคนนั้นคนนี้ควรจะผ่านหรือไม่ผ่านโดยมีเกณฑ์อื่นประกอบ

การวัดและประเมินผลในระบบการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การสะท้อนศักยภาพและตัวตนที่แท้จริงของเด็กทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนจุดเด่น จุดด้อย ของเด็ก
2. พัฒนาการที่ต่อเนื่องของผู้เรียน
3. การวัดและประเมินผลที่มีขั้นตอน และมีระบบ

4. การมีส่วนร่วมของผู้เรียน
5. กระบวนการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย
6. กระบวนการวัดประเมินผลที่มีข้อมูลจากผลงาน ผลการเรียนรู้ พัฒนาการทางการเรียนรู้ พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียน

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลคือการบวนการผู้สอนนำผลที่ได้จากการทดสอบหรือวัดผล มาสรุปตีค่าคุณภาพอย่างมีหลักเกณฑ์ ซึ่งการวัดและประเมินผล จะมีประโยชน์ทั้งกับตัวผู้เรียนและผู้สอน โดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนหรือการสอน การวัดและประเมินผล ที่จะให้ครอบคลุมในทุกด้านนั้น ครูและผู้เรียนจะต้องร่วมกันประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง ดังนั้นการประเมินผลจึงต้องมีหลากหลายรูปแบบ และเน้นการประเมินพัฒนาการ และกระบวนการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัตถุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึง ตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี สื่อการสอนมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันไป เช่น อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การศึกษา เทคโนโลยีการสอน เทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา โสตทัศนอุปกรณ์ แต่ในปัจจุบันนิยมใช้คำว่า สื่อการสอน มากกว่า เพราะมีความหมายกว้างขวาง มิใช่หมายถึง เพียงสิ่งของที่ใช้ประกอบการสอน แต่หมายถึง ทุกอย่างไม่ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม หากนำมาประกอบการเรียนการสอนแล้ว เกิดความเข้าใจง่าย รวดเร็ว ชัดเจนขึ้น เรียกว่า สื่อการสอนทั้งสิ้น (กิติมา ปรีดีดีลก. 2532 : 68)

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 382-383) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ (Materials of Software) ได้แก่ สื่อเล็ก (Small Media) ที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง และอักษร ในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ
 - 1.1 วัสดุที่เสนอความรู้ได้จากตัวมันเอง ได้แก่ หนังสือเรียนหรือตำรา ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ป้ายนิเทศ เป็นต้น
 - 1.2 วัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไก (Hardware) เป็นตัวนำเสนอความรู้ ได้แก่ फिल्मภาพยนตร์ แผ่นสไลด์ फिल्मสคริป เทปบันทึกเสียง รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น
2. สื่อประเภทเครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) ได้แก่ สื่อใหญ่ (Big Media) ที่เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังผู้เรียน สื่อประเภทนี้ตัวของมันเองแล้วแทบจะไม่มีประโยชน์ในการสื่อความหมายเลย ถ้าไม่มีความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ มาป้อนผ่านเครื่องกลไกเหล่านี้ ดังนั้นสื่อประเภทนี้ จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อประเภทวัสดุ (Software) สื่อการเรียนการสอนประเภทนี้

ได้แก่ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพนิ่ง เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ (Techniques or Methods) ตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน บางครั้งจำเป็นต้องอาศัยเทคนิค และวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคหรือวิธีการได้แก่ การสาธิต การทดลอง การแสดงละคร การศึกษานอกสถานที่ นิทรรศการ ตลอดจนเทคนิคในการเสนอบทเรียนด้วยสื่อประเภทวัสดุ และเครื่องมือ เป็นต้น

สมศักดิ์ สรสินธุ์ (2542 : 17 – 18) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของสื่อการสอนไว้ดังนี้

1. ต้องได้ประโยชน์คุ้มค่ากับที่ได้ลงทุนจัดทำ
2. คำเนื่งการประหยัด คือ ทำจากวัสดุราคาถูก และหาได้ง่ายตามท้องถิ่น
3. ต้องมีความประณีต เรียบร้อย สวยงาม น่าสนใจ ดูแล้วเข้าใจง่าย
4. ต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับหลายบทเรียน และตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนนั้น ๆ
5. ต้องให้ตรงกับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน
6. ต้องมีขนาดและจำนวนพอเหมาะกับจำนวนผู้เรียน
7. ต้องเหมาะสมกับวัย ความต้องการ และระดับชั้นผู้เรียน
8. ต้องคงทนถาวร ใช้ได้หลาย ๆ ครั้งเก็บไว้ได้นาน คุ้มค่าของเงิน เวลาและแรงงาน
9. ครูและผู้เรียนควรวางแผนร่วมกัน และช่วยกันทำ

ธำรง บัวศรี (2531 : 207 – 210) ได้สรุปหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการสอนไว้ดังนี้

1. ต้องตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน โดยพิจารณาเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอนบางครั้งอาจใช้สื่อที่เป็นของจริงมาเปรียบเทียบดู บางกรณีอาจไม่จำเป็นต้องใช้ของจริงก็ได้
2. ต้องเหมาะสมกับวัย และพื้นฐานประสบการณ์ของเรียน เช่น ถ้าเรียนในวัยเด็กในชั้นประถมศึกษา ควรใช้สื่อที่เป็นของจริง มองเห็นได้ชัดเจนใจง่าย ไม่ต้องตีความ และไม่ต้องใช้หลักทฤษฎีมาประยุกต์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
3. ต้องเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนที่เป็นหญิง ชาย เด็ก ผู้ใหญ่ ฉลาดมาก ฉลาดน้อย ชอบอิสระ ชอบแก้ตัว และอื่น ๆ ย่อมมีความพึงพอใจในสื่อการสอนที่ต่างกัน ดังนั้นผู้สอนควรศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียน และเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน
4. ต้องเหมาะสมทั้งในด้านค่าใช้จ่าย และการปฏิบัติ และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย
5. ต้องหาได้ง่าย หรือมีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความรู้ ทักษะและ กิจกรรม สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภทด้วยกัน อาจารย์ผู้สอนควรจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม เพราะสื่อการสอนมีความสำคัญ และเป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่เป็นตัวกลาง ในการถ่ายทอดจาก

ผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและรวดเร็ว ทั้งนี้การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้นต้องตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมของบทเรียน ผู้สอนทางด้านวิชาชีพจึงจะสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน

สภาพแวดล้อมในการเรียนจัดได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงจูงใจ และเป็นส่วนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในการเรียนไว้หลายทัศนะดังนี้

กรมอาชีวศึกษา. (ทัศนีย์ ตรีธาร. 2544 : 27 , อ้างอิงจาก กรมอาชีวศึกษา. 2538: 4) กล่าวว่าอาคารสถานที่ที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างคุณภาพของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะนักศึกษาย่อมต้องการห้องเรียน และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวิทยาลัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาในปัจจุบันจึงควรให้ความสำคัญต่ออาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมมากขึ้นกว่าเดิม และจัดให้สอดคล้องกับหลักวิชา และธรรมชาติของผู้เรียนด้วย

อัจฉรา สุขารมณ และพรณี บุญประกอบ. (รัตนา ประเสริฐศรี. 2543 : 21 ; อ้างอิงจาก อัจฉรา สุขารมณ และพรณี บุญประกอบ. 2542 : 19) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ว่าหมายถึง การจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้ และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้โดยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบกับการจัดหลักสูตรพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และรวมถึงสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนและผู้สอน องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

มันเกียรติ โกศลนริตติวงษ์. (ศิริลดา คำทา. 2545 : 22 ; อ้างอิงจาก มันเกียรติ โกศลนริตติวงษ์. 2527 : 19 –20) ได้ให้ความหมายว่า สภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศการเรียนการสอนหมายถึง สภาพหรือบรรยากาศในการเรียนการสอนได้แก่ พฤติกรรมผู้เรียน ผู้สอน วิธีสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา บรรยากาศในห้องเรียน เช่น หลักสูตร บทเรียน อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ อย่างใกล้ชิด องค์ประกอบ ดังกล่าวนี จะส่งเสริมให้นักศึกษาค้นพบทั้งทฤษฎี และปฏิบัติ โดยได้รับประสบการณ์ตรง อันก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาการ ทัศนคติ บุคลิกภาพ คุณธรรมและพัฒนาจนถึงที่สุดของแต่ละคน

สิทธิ์ สายหล้า. (ถาวร ชูปวา. 2536 : 21 ; อ้างอิงจาก สิทธิ์ สายหล้า. 2534 : 9) ได้กล่าวไว้ว่า อาคารสถานที่ของสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไป

อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเรามุ่งให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์แล้ว ก็จำเป็นจะต้องจัดอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ให้อยู่ในสภาพที่ดี ถูกหลักวิชา เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุดและประหยัดที่สุด ดังนั้น การบริหารอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา จะต้องจัดหรือกำหนดคุณลักษณะต่าง ๆ ของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายหลัก 3 ประการคือ

1. จัดสภาพแวดล้อมเสริมสร้างความเจริญทางด้านร่างกาย (Physical Impact) เช่น การติดต่อสัมผัสระหว่างอาคาร ควรจะให้สะดวกปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ต้องคำนึงถึง แสงสว่าง ทิศทางลม การระบายถ่ายอากาศ โรงเรียนควรขยายออกทางกว้างชั้นเดียว ไม่สูงมาก เป็นต้น

2. การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความเจริญทางด้านจิตใจ (Psychological Impact) เช่น การจัดสภาพห้องเรียนทั้งภายในและภายนอกอาคาร ตลอดจนองค์ประกอบต่าง ๆ ให้อื้อต่อการเรียนการสอน หล่อหลอมบรรยากาศทางจิตใจของผู้เรียนให้เขามีความรู้สึก ทัศนคติ ค่านิยม ความศรัทธาต่อการเรียนการสอน และต่อสถาบัน ลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างความเจริญทางด้านจิตใจ เช่น ความสวยงามของรูปแบบอาคาร ควรจะให้สมกับสถาปัตยกรรมตามสมัย ความสวยงามละมุนละไมของเส้น รูปแบบวัสดุที่ประกอบขึ้นเป็นอาคารความผสมผสานกลมกลืนกันของสี แสง อันส่งเสริมความงามทั้งภายใน และภายนอกอาคาร ความรื่นรมย์ของพรรณไม้นานาพันธุ์ มีไม้ดอกไม้ประดับ สวนหย่อม และธรรมชาติจำลองต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผ่อนคลายอารมณ์ และจิตใจ มีความร่มรื่น รื่นรมย์ ร่าเริงเสริมความสง่างามของกลุ่มอาคารสถานที่บริเวณ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการจัดทำเครื่องใช้ และเฟอร์นิเจอร์เพื่อตกแต่งภายใน

3. จัดสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษา (Educational Agreement) เช่น จัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร โครงการ กิจกรรมการเรียนการสอน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ผู้บริหารมีบทบาทมากขึ้น ในการกำหนดข้อระบุดความต้องการทางการศึกษา (Educational Specification) เพื่อให้มีผลด้านประโยชน์ใช้สอย การออกแบบอาคารเรียนจะต้องออกแบบให้มีลักษณะแตกต่างไปจากอาคารอื่น ๆ คือสามารถยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของสังคมโรงเรียนและตัวผู้เรียนเอง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประสานกิจกรรมเหล่านี้ ให้ผู้ที่มีหน้าที่กำหนดออกแบบสร้างสรรค์ขึ้นมา เพื่อที่จะสนองความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนเพราะสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ บรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน และผู้เรียน ในบรรยากาศของห้องเรียน นอกจากนี้องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในการเรียนยังรวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมเสริมสร้างความเจริญทางด้านร่างกาย การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านจิตใจที่เอื้อต่อการเรียนการสอน รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนการสอน

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการขาย ย่อมประสบปัญหาในการเรียนในด้านต่าง ๆ มากมาย ในแต่ละแผนกอาจจะมีปัญหาที่แตกต่างกันไป

รุจิร ภูสาระ (2531 : 72-73) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ผู้สอน และผู้บริหารในระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับตัวผู้เรียนที่อาจทำให้เกิดปัญหาการเรียนในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเรียนเป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์โดยตรงกับปัญหาทางการเรียนการสอน การขาดคุณลักษณะบางประการของผู้เรียนทำให้การเรียนการสอนไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควรซึ่งคุณลักษณะดังกล่าว คือ

1. ระดับสติปัญญา และความถนัดทางการเรียน สิ่งนี้คงปฏิเสธได้ยากว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนผู้มีสติปัญญาสูงย่อมจะมีปัญหาทางการเรียนน้อยกว่าผู้ที่มีสติปัญญาต่ำกว่าซึ่งผู้สอนก็ต้องรู้จักจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของผู้เรียนด้วย

2. องค์ประกอบทางสรีระร่างกายภายนอกได้แก่ ประสาทสัมผัสของผู้เรียนที่จะสามารถรับรู้สิ่งที่ผู้สอน สอนได้มากน้อยเพียงใด เช่น ผู้เรียนบางคนอาจมีสายตาผิดปกติ ความสามารถในการได้ยิน สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ฯลฯ ถ้าการเรียนบางวิชาจำเป็นต้องอาศัยทักษะเหล่านี้ก็อาจทำให้เกิดปัญหาในการสอนได้

3. บุคลิกภาพส่วนตัว ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความมั่นใจในตนเองทัศนคติต่ออาจารย์ผู้สอน ทัศนคติต่อวิชาเรียน ทัศนคติต่อสถาบัน และวิชาชีพที่เรียน สิ่งเหล่านี้จะมีผลอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ผู้เรียนบางคนไม่สามารถจะเลือกเรียนในสาขาวิชาชีพที่ตนรักระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยมีให้เลือกหลายลำดับ ทำให้ผู้สอบเข้ามหาวิทยาลัยบางคนที่สอบได้ในวิชาที่ตนไม่ได้ตั้งใจจะเรียน ขาดความสนใจและเอาใจใส่เพราะจิตใจมุ่งแต่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยใหม่ในปีต่อไป

4. สภาพทางบ้าน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ล้วนแต่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดปัญหาการเรียนการสอน แม้ครูอาจารย์ผู้สอนจะทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด แต่ถ้าผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพปัญหาในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของพ่อแม่ผู้ปกครอง อาจทำให้ผู้เรียนต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งหารายได้มาช่วยเหลือการศึกษาของตนเองด้วย

จิตตชา นิลดำ (2542 : 60 – 61) ได้ศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกเป็นรายด้านดังนี้

ด้านหลักสูตร ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี และผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี ตามความสนใจตามความถนัด

ด้านวิธีการเรียนการสอน ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก การจัดเวลาฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการมีน้อย และการศึกษาดูงานในสถานประกอบการธุรกิจมีน้อย

ด้านผู้เรียน ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ค่าใช้จ่ายในการเรียนตลอดหลักสูตรสูงมาก และผู้เรียนไม่มีเวลามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน

ด้านผู้สอน ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้สอนขาดความเอาใจใส่ต่อปัญหาในการเรียนของผู้เรียนไม่มีเวลามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน

ด้านวัดผลและประเมินผล ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้สอนไม่อธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ และข้อสอบมีมากเกินไปแต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อยเกินไป

ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ลิฟท์มีจำนวนไม่เพียงพอและค้างบ่อย และจำนวนสื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเรียนการสอน

สมจิตร์ ยິงยงดำรงฤทธิ์ (2540 : 82 – 83) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานครรวม 4 ด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากเนื้อหาวิชาที่เรียนรวบรัดเกินไป และเวลาเรียนตลอดหลักสูตรน้อยเกินไป ด้านกระบวนการเรียนการสอน ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากการสอนกระทำในสถานศึกษา ผู้เรียนไม่มีโอกาสออกไปดูงาน ฝึกงานนอกสถานที่ และหนังสือตำราเรียน ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ด้านผู้สอน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้สอนเจ้าระเบียบเกินไป และจำนวนผู้สอนมีน้อย ด้านผู้เรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนเนื้อหาในบทเรียน นักศึกษาเรียนไม่รู้เรื่อง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน

จิตตชา นิลดำ (2542 : 60 – 61) ได้ศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญหาในการเรียนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร มีปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านวิธีการเรียนการสอน ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้เรียน ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้สอน

ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านวัดผลและประเมินผล ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านสื่อการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : 62-63) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเซตุน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนมีปัญหาในระดับมาก ส่วนด้านผู้เรียนและด้านผู้สอน มีปัญหาในระดับน้อย นักศึกษาที่มีเพศ และรอบการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน ๑ กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการ และด้านผู้เรียนนักศึกษา มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียน ด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน ด้านผู้เรียนและด้านผู้สอน นักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มนัส ศรีกัลยา (2533 : 70-77) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านตัวผู้เรียน ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาด้านหลักสูตร และปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ประสบปัญหาการเรียน ในระดับมาก คือ ปัญหาด้านตัวผู้เรียน ปัญหาด้านหลักสูตร และปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนปัญหาด้านครูผู้สอน พบว่า มีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 – 3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ แผนกวิชาการบัญชี 365 คน แผนกวิชาการเลขานุการ 61 คน แผนกวิชาการขาย 191 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 617 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้สุ่มจากประชากร โดยใช้สัดส่วนประมาณ 60% ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากจำนวนประชากร 617 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นแบบ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ แผนกวิชา ชั้นปีที่ศึกษา เป็นระดับชั้นในการสุ่ม ยกเว้นแผนกวิชาการเลขานุการ ใช้ประชากรทั้งหมดจำนวน 61 คน และเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย ยกเว้นแผนกวิชาการเลขานุการ จำแนกตามตาราง

ตาราง 1 แสดงการแบ่งชั้นของกลุ่มตัวอย่าง

แผนกวิชา	ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		รวม (คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
การบัญชี	159	95	206	124	365	239
การเลขานุการ	31	31	30	30	61	61
การขาย	100	60	91	40	191	100
รวมทั้งสิ้น	290	186	327	194	617	400

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านเนื้อหา หลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนก เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยจำแนกปัญหาออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนมีลักษณะเป็น ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

- 4 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด
- 3 หมายถึง มีปัญหามาก
- 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการขาย ตามแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สรุปรวปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนโดยการสอบถามและสัมภาษณ์นักเรียน
3. ศึกษารูปแบบและวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม
4. นำผลการศึกษาจากข้อ 1-3 มาสร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมปัญหาการเรียนทั้ง 6 ด้าน ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย
5. สร้างแบบสอบถามปัญหาการเรียน 6 ด้าน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยหาคุณภาพเครื่องมือ โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาตรี ตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยนำมาปรับปรุง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ และนำมาปรึกษากับอาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อแก้ไขเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามไปทดลอง (Tryout) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2-3 จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (-Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.92

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงวิทยาลัยอาชีวศึกษา ฉะเชิงเทรา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ
2. ติดต่ออาจารย์ที่ควบคุมนักเรียน คณะบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 เพื่อขอความร่วมมืออนุญาตให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
4. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการตอบ และอธิบายวิธีตอบแบบสอบถาม ก่อนให้ทุกคนเริ่มต้นทำ
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หลังจากนั้นนำข้อมูลของแบบสอบถามแต่ละชุดไปลงรหัสเพื่อคำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน โดยคำนวณค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา โดยคำนวณค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนดังนี้
 - 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด
 - 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหาน้อย
 - 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหามาก
 - 3.51 – 4.00 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด
3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักเรียน จำแนกตาม เพศ รอบการเรียน ใช้สถิติการทดสอบค่า t – test
4. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักเรียน จำแนกตาม แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยใช้สถิติการทดสอบค่า F-test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าร้อยละ
 - 1.2 หาค่าเฉลี่ย (mean) จากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้หาค่าคุณภาพของเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา จากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 98 – 99)

$$\frac{n-1}{n} = 1 - \frac{S_i^2}{S_i^2}$$

เมื่อ แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 S_i^2 แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
 s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t – test
 ทดสอบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t-test

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ F-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติแสดงถึงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 248)

$$Cvd = \sqrt{K - 1 F * MS_w \frac{1}{n_i} \frac{1}{n_j}}$$

เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F^* แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง

MS_w แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

n_i, n_j แทน จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของข้อมูลและการแปลผลตามลำดับ ดังนี้

N	=	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ย
S.D	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	=	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	=	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยรวมและในแต่ละด้าน โดยใช้เกณฑ์การประเมิน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหาน้อย
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหาหมาก
- 3.51 – 4.00 หมายถึง มีปัญหาหมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้านจำแนกตาม เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน

สถานภาพ	จำนวน (คน)	คิดเป็น (ร้อยละ)
เพศ		
1. ชาย	20	5.00
2. หญิง	380	95.00
รวม	400	100.00
รอบการเรียน		
1. รอบเช้า	216	54.00
2. รอบบ่าย	184	46.00
รวม	400	100.00
แผนกวิชา		
1. การบัญชี	239	59.70
2. การเลขานุการ	61	15.30
3. การขาย	100	25.00
รวม	400	100.00
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
1. 1.00 – 1.99	56	14.00
2. 2.00 – 2.99	203	50.70
3. 3.00 – 4.00	141	35.30
รวม	400	100.00
รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน		
1. ไม่เกิน 10,000 บาท	281	70.30
2. 10,001 – 20,000 บาท	92	23.00
3. 20,001 ขึ้นไป	27	6.70
รวม	400	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า

นักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม 400 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง เรียนในรอบเช้า แผนกวิชาการบัญชี มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00-2.99 และผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับปัญหา
ด้านหลักสูตร	2.05	.40	น้อย
ด้านครูผู้สอน	2.05	.46	น้อย
ด้านผู้เรียน	2.10	.48	น้อย
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล	2.17	.42	น้อย
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.66	.59	มาก
ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	2.91	.57	มาก
รวม	2.32	.18	น้อย

จากตาราง 3 แสดงว่า

นักเรียนมีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ด้านหลักสูตร โดยรวม และรายข้อ

ปัญหาการเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับปัญหา
ด้านหลักสูตร			
1. เนื้อหารายวิชาไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน	2.09	.55	น้อย
2. เนื้อหารายวิชาไม่เหมาะสมและไม่ทันสมัยกับสภาพสังคมปัจจุบัน	2.17	.57	น้อย
3. ขาดการจัดลำดับความยากง่ายของเนื้อหาวิชา	2.23	.59	น้อย
4. เนื้อหารายวิชาของแต่ละรายวิชา ไม่มีความต่อเนื่องกัน	2.05	.53	น้อย
5. รายวิชาเลือกที่จัดให้เรียน ไม่สามารถนำไปใช้ศึกษาต่อได้	1.90	.67	น้อย
6. รายวิชาเลือกที่จัดให้เรียน ไม่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้	1.84	.61	น้อย
รวม	.05	.40	น้อย

จากตาราง 4 แสดงว่า

นักเรียนมีปัญหาการเรียน ด้านหลักสูตร โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับน้อย

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ด้านครูผู้สอน
โดยรวม และรายข้อ

ปัญหาการเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับปัญหา
ด้านครูผู้สอน			
1. ครูไม่ค่อยรับผิดชอบหน้าที่การสอน	1.96	.65	น้อย
2. ครูมักเข้าสอนไม่ค่อยตรงเวลา	1.99	.63	น้อย
3. ครูไม่มีการตรวจสอบเวลาเข้าเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	1.88	.69	น้อย
4. ครูไม่ค่อยมีทักษะในการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหา	2.14	.71	น้อย
5. ครูไม่ค่อยมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้	2.09	.69	น้อย
6. ครูไม่ค่อยได้สอดแทรกการสอนคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ผู้เรียน	2.05	.64	น้อย
7. ครูไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีปัจจุบัน	2.09	.70	น้อย
8. ครูไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	2.10	.73	น้อย
9. ครูไม่ให้ความสัมพันธ์กับผู้เรียน	2.11	.71	น้อย
10. ครูไม่สร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน	2.31	.76	น้อย
11. ครูมีประสบการณ์ในวิชาชีพครูน้อยเกินไป	1.96	.67	น้อย
12. ครูมีพฤติกรรมและบุคลิกภาพไม่เหมาะสมกับความเป็นครู	1.91	.72	น้อย
รวม	2.05	.46	น้อย

จากตาราง 5 แสดงว่า

นักเรียนมีปัญหาการเรียน ด้านครูผู้สอน โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับน้อย

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ด้านผู้เรียนโดยรวม
และรายข้อ

ปัญหาการเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับปัญหา
ด้านผู้เรียน			
1. ผู้เรียนมีปัญหาการเดินทางมาเรียน	2.30	.86	น้อย
2. ผู้เรียนมาเรียนสายบ่อยทำให้ไม่อยากเรียน	2.14	.82	น้อย
3. ผู้เรียนมีภาระความรับผิดชอบนอกเหนือจากการเรียน มากทำให้ขาดเรียนบ่อย	2.10	.82	น้อย
4. ผู้เรียนมักเข้าเรียนไม่ค่อยตรงต่อเวลา	2.10	.84	น้อย
5. ผู้เรียนไม่ค่อยมีเวลาทบทวนบทเรียน	2.41	.82	น้อย
6. ผู้เรียนไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อนำที่การเรียน และงานที่ได้รับมอบหมายจากครู	2.12	.73	น้อย
7. ผู้เรียนไม่ค่อยชอบวิธีการสอนของครูจึงมักไม่ค่อย เข้าเรียน	2.20	.83	น้อย
8. ผู้เรียนไม่ค่อยกล้าซักถามปัญหาขณะเรียนเพราะกลัวครู	2.45	.89	น้อย
9. รายได้ของผู้ปกครองทำให้มีผลกระทบต่อการเรียนของ ผู้เรียน	2.37	.88	น้อย
10. ผู้ปกครองและบุคคลในครอบครัวไม่ค่อยให้กำลังใจ และ สนับสนุนด้านการเรียน	1.90	.80	น้อย
11. ผู้เรียนไม่ค่อยมีความพร้อมในการเตรียมตำรา อุปกรณ์ใน การเรียนของตนเอง	1.95	.70	น้อย
12. ผู้เรียนไม่พยายามปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียน	1.70	.67	น้อย
13. ผู้เรียนมักมีปัญหาด้านสุขภาพทางกาย	1.80	.72	น้อย
14. ผู้เรียนมีปัญหาด้านจิตใจ	1.84	.77	น้อย
รวม	2.09	.48	น้อย

จากตาราง 6 แสดงว่า

นักเรียนมีปัญหาการเรียน ด้านผู้เรียน โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับน้อย

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียน การสอน การวัดผลประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

ปัญหาการเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับปัญหา
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล			
1. ไม่ค่อยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	2.01	.65	น้อย
2. ครูและผู้เรียนไม่ค่อยได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.09	.68	น้อย
3. ครูไม่ค่อยมีวิธีสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้หลักการ และเหตุผลในการคิด วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญได้ด้วยตนเอง	2.11	.66	น้อย
4. ครูไม่สามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.03	.61	น้อย
5. การจัดหาวิทยากรบรรยายพิเศษ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียนมีน้อยเกินไป	2.35	.80	น้อย
6. ครูไม่ค่อยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ	2.29	.72	น้อย
7. ครูไม่ใช้วิธีการกระตุ้นให้นักเรียน แสดงความคิดเห็น และซักถามขณะทำการสอน	2.20	.73	น้อย
8. ไม่มีการจัดให้นักเรียนได้ไปศึกษาดูงานและทัศนศึกษานอกสถานที่	2.67	1.01	มาก
9. ไม่ค่อยมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม	2.01	.80	น้อย
10. ครูไม่ใช้สื่อการสอน ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้	2.16	.69	น้อย
11. ครูไม่ชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลในกิจกรรมการเรียนการสอน	1.96	.70	น้อย
12. ครูไม่ค่อยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง	2.04	.66	น้อย
13. ครูไม่เน้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระหว่างเรียน ครูผู้ปกครอง	2.13	.70	น้อย
14. ครูไม่ค่อยชี้แจงข้อบกพร่องที่พบจากการวัดและประเมินผลแก่ผู้เรียน	2.20	.70	น้อย

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัญหาการเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับปัญหา
15. ครูไม่ได้นำวิธีการวัด และประเมินผลตามสภาพจริงมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน	2.12	.66	น้อย
16. ข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลไม่ตรงกับเนื้อหาที่เรียน	2.15	.70	น้อย
17. ข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนแต่ละครั้งยากเกินไป	2.54	.80	มาก
18. ครูไม่ได้ทำการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	2.13	.71	น้อย
19. ขาดความยุติธรรมในการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน	2.11	.74	น้อย
รวม	2.17	.42	น้อย

จากตาราง 7 แสดงว่า

นักเรียนมีปัญหาการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นข้อ ไม่มีการจัดให้นักเรียนได้ไปศึกษาดูงาน และทัศนศึกษานอกสถานที่ และข้อสอบที่ใช้ในการวัด และประเมินผลไม่ตรงกับเนื้อหาที่เรียนแต่ละครั้งยากเกินไป นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวม และรายชื่อ

ปัญหาการเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับปัญหา
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
1. จำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียน	2.70	.85	มาก
2. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนเก่าไม่ทันสมัย	2.72	.86	มาก
3. สื่อการเรียนการสอนที่ซื้อมักชำรุดบอบไม่เหมาะกับการนำมาใช้	2.76	.81	มาก
4. สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ไม่ค่อยช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะ และประสบการณ์มากนัก	2.35	.76	น้อย
5. สื่อการเรียนการสอนไม่ค่อยเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	2.23	.72	น้อย
6. เอกสารประกอบการสอนมีน้อยเกินไป	2.34	.79	น้อย
7. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	3.10	.92	มาก
8. จำนวนเครื่องพิมพ์ดีดไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	2.90	.91	มาก
9. ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ นอกเวลาเรียน	2.77	.88	มาก
10. นักเรียนไม่ได้รับสะดวกในการค้นคว้าความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ต	2.73	.97	มาก
รวม	2.66	.59	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า

นักเรียนมีปัญหาการเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ไม่ค่อยช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะและ ประสบการณ์มากนัก สื่อการเรียนการสอนไม่ค่อยเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน และเอกสารประกอบการสอนมีน้อยเกินไป นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ด้านสภาพแวดล้อม
ในการเรียนโดยรวมและรายชื่อ

ปัญหาการเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับปัญหา
ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน			
1. สภาพโรงอาหารไม่ค่อยสะอาด	2.85	.76	มาก
2. การจัดสภาพภายในโรงอาหารไม่ค่อยเป็นระเบียบ	2.75	.79	มาก
3. จำนวนที่นั่งรับประทานอาหารในโรงอาหารไม่ค่อยเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	3.04	.80	มาก
4. สภาพบริเวณภายนอกห้องน้ำไม่ค่อยสะอาด	3.15	.80	มาก
5. สภาพภายในห้องน้ำไม่ค่อยสะอาด	3.20	.82	มาก
6. จำนวนห้องน้ำภายในวิทยาลัยไม่ค่อยเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	3.18	.84	มาก
7. บริเวณสถานที่พักผ่อนไม่ค่อยสะอาด	2.97	.83	มาก
8. สถานที่พักผ่อนภายในวิทยาลัยมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.16	.81	มาก
9. สภาพภายในห้องเรียนไม่ค่อยสะอาด	2.72	.79	มาก
10. สภาพภายในห้องเรียนไม่เป็นระเบียบ	2.68	.78	มาก
11. สภาพห้องเรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	2.53	.83	มาก
12. สภาพห้องปฏิบัติการมีขนาดไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	2.67	.81	มาก
13. สภาพในห้องเรียนมีเสียงรบกวนจากภายนอกขณะกำลังเรียน	3.09	.83	มาก
14. สภาพอากาศภายในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียน	2.72	.83	มาก
รวม	2.91	.57	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า

นักเรียนมีปัญหาการเรียน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน รวมทั้งด้าน จำแนกตาม เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ผู้ปกครองต่อเดือน ดังแสดงในตารางที่ 10 – 17

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกเพศ

ปัญหาการเรียน	เพศชาย			เพศหญิง			t	p
	\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
1. ด้านหลักสูตร	2.16	.46	น้อย	2.04	.40	น้อย	1.29	0.19
2. ด้านครูผู้สอน	2.15	.56	น้อย	2.04	.46	น้อย	1.03	0.30
3. ด้านผู้เรียน	2.29	.41	น้อย	2.09	.48	น้อย	1.82	0.07
4. ด้านวิธีสอน และกิจกรรม การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล	2.25	.33	น้อย	2.17	.43	น้อย	0.83	0.40
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.70	.44	มาก	2.66	.60	มาก	0.30	0.76
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	2.92	.54	มาก	2.91	.57	มาก	0.07	0.94
รวม	2.41	.33	น้อย	2.31	.32	น้อย	1.25	0.21

จากตาราง 10 แสดงว่า

นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรอบการเรียน

ปัญหาการเรียน	รอบเช้า			รอบบ่าย			t	p
	\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
1. ด้านหลักสูตร	2.00	.40	น้อย	2.10	.39	น้อย	2.40*	0.02
2. ด้านครูผู้สอน	2.01	.45	น้อย	2.10	.47	น้อย	1.97*	0.04
3. ด้านผู้เรียน	2.16	.51	น้อย	2.03	.43	น้อย	2.81**	0.00
4. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล	2.17	.42	น้อย	2.18	.42	น้อย	0.45	0.65
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.68	.61	มาก	2.64	.56	มาก	0.76	0.44
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	2.87	.59	มาก	2.96	.54	มาก	1.65	0.10
รวม	2.31	.33	น้อย	2.33	.31	น้อย	0.61	0.54

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า

นักเรียนที่เรียนภาคเช้า และภาคบ่ายมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านผู้เรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
แผนกวิชา

ปัญหาการเรียน	ความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	p
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.00	0.00	0.99
	ภายในกลุ่ม	397	63.72	0.16		
	รวม	399	63.73			
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.00	0.02	0.99
	ภายในกลุ่ม	397	85.29	0.22		
	รวม	399	85.30			
ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.30	1.15	5.06**	0.00
	ภายในกลุ่ม	397	90.15	0.23		
	รวม	399	92.45			
ด้านวิธีสอนและกิจกรรม การเรียน การสอน การวัดผลประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.02	0.14	0.87
	ภายในกลุ่ม	397	70.98	0.18		
	รวม	399	71.00			
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.18	1.09	3.17*	0.04
	ภายในกลุ่ม	397	136.26	0.34		
	รวม	399	138.44			
ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.67	1.34	4.19*	0.02
	ภายในกลุ่ม	397	126.45	0.32		
	รวม	399	129.12			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.06	0.08	0.27	0.77
	ภายในกลุ่ม	397	42.04	0.11		
	รวม	399	42.10			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า

นักเรียนที่เรียนแผนกวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสื่อการเรียนการสอน

และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheff) ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพะเยา
ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน จำแนกตามแผนกวิชา เป็นรายคู่

ด้านผู้เรียน	— \bar{x}	การบัญชี 2.04	การเลขานุการ 2.20	การขาย 2.19
การบัญชี	2.04	-	0.16*	0.15*
การเลขานุการ	2.20	-	-	0.01
การขาย	2.19	-	-	-
ด้านสื่อการเรียนการสอน	— \bar{x}	การบัญชี 2.72	การเลขานุการ 2.55	การขาย 2.59
การบัญชี	2.72	-	-0.17*	-0.13
การเลขานุการ	2.55	-	-	0.04
การขาย	2.59	-	-	-
ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	— \bar{x}	การบัญชี 2.97	การเลขานุการ 2.75	การขาย 2.86
การบัญชี	2.97	-	-0.22*	-0.11
การเลขานุการ	2.75	-	-	0.11
การขาย	2.86	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า

ด้านผู้เรียน นักเรียนที่เรียนในแผนกวิชาการเลขานุการ และแผนกวิชาการขายมีปัญหการเรียนรู้มากกว่านักเรียนที่เรียนในแผนกวิชาการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านสื่อการเรียนการสอน นักเรียนที่เรียนในแผนกวิชาการบัญชีมีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนในแผนกวิชาการเลขานุการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนที่เรียนในแผนกวิชาการบัญชี มีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนในแผนกวิชาการเลขานุการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัญหาการเรียน	ความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	p
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.89	0.45	2.82	0.06
	ภายในกลุ่ม	397	62.84	0.16		
	รวม	399	63.73			
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.94	0.47	2.21	0.11
	ภายในกลุ่ม	397	84.37	0.21		
	รวม	399	85.31			
ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.11	2.05	9.22**	0.00
	ภายในกลุ่ม	397	88.35	0.22		
	รวม	399	92.46			
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.40	0.20	1.12	0.33
	ภายในกลุ่ม	397	70.64	0.18		
	รวม	399	71.04			
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.18	1.09	3.17*	0.04
	ภายในกลุ่ม	397	136.27	0.34		
	รวม	399	138.45			
ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.35	1.67	5.29**	0.01
	ภายในกลุ่ม	397	125.77	0.32		
	รวม	399	129.12			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.00	0.03	0.98
	ภายในกลุ่ม	397	42.01	0.10		
	รวม	399	42.10			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ (Scheffe') ปรากฏผลเปรียบเทียบแสดงดังตาราง 15

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่

ด้านผู้เรียน	\bar{x}	1.00-1.99	2.00-2.99	3.00-4.00
		2.20	2.17	1.96
1.00-1.99	2.20	-	-0.03	-0.24**
2.00-2.99	2.17	-	-	-0.21**
3.00-4.00	1.96	-	-	-
ด้านสื่อการเรียนการสอน	\bar{x}	1.00-1.99	2.00-2.99	3.00-4.00
		2.50	2.65	2.74
1.00-1.99	2.50	-	0.15	0.24*
2.00-2.99	2.65	-	-	0.09
3.00-4.00	2.74	-	-	-
ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	\bar{x}	1.00-1.99	2.00-2.99	3.00-4.00
		2.71	2.90	3.00
1.00-1.99	2.71	-	0.19	0.29**
2.00-2.99	2.90	-	-	0.10
3.00-4.00	3.00	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า

ด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00-1.99 และ 2.00-2.99 มีปัญหาการเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00-4.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00-4.00 มีปัญหาการเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00-1.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00-4.00 มีปัญหาการเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00-1.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

ปัญหาการเรียน	ความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	p
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.05	1.03	6.61**	0.00
	ภายในกลุ่ม	397	61.67	0.16		
	รวม	399	63.72			
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.86	0.43	2.01	0.14
	ภายในกลุ่ม	397	84.45	0.21		
	รวม	399	85.31			
ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.02	0.51	2.21	0.11
	ภายในกลุ่ม	397	91.44	0.23		
	รวม	399	92.46			
ด้านวิธีสอนและกิจกรรม การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.05	0.30	0.74
	ภายในกลุ่ม	397	70.93	0.18		
	รวม	399	71.04			
ด้านสื่อการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.91	0.96	2.78	0.06
	ภายในกลุ่ม	397	136.53	0.34		
	รวม	399	138.44			
ด้านสภาพแวดล้อม ในการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.89	0.95	2.95*	0.05
	ภายในกลุ่ม	397	127.23	0.32		
	รวม	399	129.12			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.42	0.21	1.99	0.14
	ภายในกลุ่ม	397	41.68	0.11		
	รวม	399	42.10			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้าน

สภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทร่า ด้านหลักสูตร และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน เป็นรายคู่

ด้านหลักสูตร	\bar{x}	ไม่เกิน 10,000	10,001-20,000	20,001 ขึ้นไป
		2.00	2.11	2.26
ไม่เกิน 10,000	2.00	-	0.11	0.25**
10,001-20,000	2.11	-	-	0.15
20,0001 ขึ้นไป	2.26	-	-	-
ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	\bar{x}	ไม่เกิน 10,000	10,001-20,000	20,001 ขึ้นไป
		2.90	2.99	2.70
ไม่เกิน 10,000	2.90	-	0.09	-0.20
10,001-20,000	2.99	-	-	-0.29*
20,0001 ขึ้นไป	2.70	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า

ด้านหลักสูตร พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป มีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา จำแนกตาม เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ผู้ปกครองต่อเดือน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผน ปรับปรุงการเรียนการสอนในคณะบริหารธุรกิจได้อย่างเหมาะสม
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ให้สามารถแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น และเป็นแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ที่เรียนภาคเช้า และภาคบ่าย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 617 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา 3 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการบัญชีแผนกวิชาการเลขานุการ และแผนกวิชาภาษาอังกฤษ ที่เรียนรอบเช้า และรอบบ่าย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 400 คน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่เรียนรอบต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่เรียนต่างแผนกกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา เกี่ยวกับปัญหาการเรียน ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยจำแนกปัญหาออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 75 ข้อ และได้ค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ทั้งฉบับเท่ากับ .92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ใน 3 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ และแผนกวิชาการขาย โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาโดยครบถ้วนและสมบูรณ์ 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
2. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักเรียน ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ
3. ทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ตามตัวแปร คือ เพศ รอบการเรียน โดยใช้สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม t-test และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ่

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

นักเรียนเป็นเพศชายจำนวน 20 คน (ร้อยละ 5) เพศหญิงจำนวน 380 คน (ร้อยละ 95) รอบการเรียนรอบเช้าจำนวน 216 คน (ร้อยละ 54) รอบบ่ายจำนวน 184 คน (ร้อยละ 46) แผนกวิชาการบัญชีจำนวน 239 คน (ร้อยละ 59.70) การเลขานุการจำนวน 61 คน (ร้อยละ 15.30) การขายจำนวน 100 คน (ร้อยละ 25) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00-1.99 จำนวน 56 คน (ร้อยละ 14) 2.00-2.99 จำนวน 203 คน (ร้อยละ 50.70) 3.00-4.00 จำนวน 141 คน (ร้อยละ 35.30) และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 281 คน (ร้อยละ 70.30) 10,001-20,000 บาท จำนวน 92 คน (ร้อยละ 23) และ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 27 คน (ร้อยละ 6.70)
2. นักเรียนมีปัญหาการเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตร พบว่า
 - 2.1 นักเรียนมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อยทุกข้อ
 - 2.2 ด้านครูผู้สอน พบว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อยทุกข้อ
 - 2.3 ด้านผู้เรียน พบว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ยกเว้นข้อไม่มีการจัดให้นักเรียนได้ไปศึกษาดูงานและทัศนศึกษานอกสถานที่ และข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนแต่ละครั้ง ยากเกินไป มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล พบว่านักเรียนมีปัญหาคำเรียนโดยรวมและรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

2.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่านักเรียนมีปัญหาคำเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาคำเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น ข้อสื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ ไม่ค่อยช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะและประสบการณ์มากนัก สื่อการเรียนการสอนไม่ค่อยเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอนและเอกสารประกอบการสอนมีน้อยเกินไป นักเรียนมีปัญหาคำเรียนอยู่ในระดับน้อย

2.6 ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน พบว่านักเรียนมีปัญหาคำเรียนโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. การเปรียบเทียบปัญหาคำเรียนของนักเรียน จำแนกตาม เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

3.1 นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีปัญหาคำเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 นักเรียนภาคเช้าและนักเรียนภาคบ่าย มีปัญหาคำเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านหลักสูตรและด้านครูผู้สอน นักเรียนมีปัญหาคำเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านผู้เรียน นักเรียนมีปัญหาคำเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 นักเรียนที่เรียนแผนกวิชาต่างกันมีปัญหาคำเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียน นักเรียนมีปัญหาคำเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหาคำเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 นักเรียนที่ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาคำเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านผู้เรียน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหาคำเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาคำเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร นักเรียนมีปัญหาคำเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหาคำเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผล

1. ผลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านหลักสูตร นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการบัญชี การเลขานุการ และการขาย มีการปรับปรุงหลักสูตรและในการจัดแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ฝ่ายวิชาการและทุกแผนกวิชาของ คณะบริหารธุรกิจ ร่วมกันจัด (กระเช้า) รายวิชาที่มีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความสนใจ เนื้อหารายวิชาตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีความเหมาะสมและทันสมัยในสภาพสังคมปัจจุบัน มีการจัดลำดับเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ ตามความยากง่าย เนื้อหารายวิชาของแต่ละรายวิชามีความต่อเนื่องไปในทางเดียวกัน รายวิชาเลือกที่จัดให้เรียนสามารถนำไปใช้ศึกษาต่อได้ และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ ดังที่ อูมาพร สกลรักษ์ (2540 : 91 ; อ้างอิงจาก Pong Horadal. 1987 : 73-78) สรุปได้ว่า หลักสูตรหากมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความต้องการของแต่ละบุคคลจะทำให้สอดคล้องกันไปตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ พรศรี โรจน์เมษี (2540 : 13) ได้กล่าวไว้ว่าในการเลือกเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งตามปกติครูผู้สอนส่วนใหญ่มักจะดูเนื้อหาวิชาตามหนังสือแบบเรียน ซึ่งอาจเขียนไว้ไม่ละเอียดและชัดเจน ครูผู้สอนควรมีหลักเกณฑ์ ในการกำหนดเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ เพื่อจะเลือก และตัดสินใจว่าเนื้อหาวิชาใดมีความจำเป็นสำหรับผู้เรียน เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองการปกครอง ซึ่ง เครือวัลย์ ลิมอภิชาติ (2531 : 67-68) ได้สรุป หลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ไว้ว่า เนื้อหารายวิชานั้นต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เชื่อถือได้ เป็นแก่นสารของความรู้ ในแต่ละสาขาวิชา มีความทันสมัย และถูกต้อง มีความสมดุลย์พอดี ครอบคลุมกับข้อมูล กระบวนการและความคิดต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจถึงหลักการและความคิดรวบยอดได้อย่างลึกซึ้งและที่สำคัญหลักสูตรจะต้อง สอดคล้องกับวุฒิภาวะในการเรียนรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียน ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนด้วย นอกจากนี้ สัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 323-325) ได้กล่าวถึงหลักสูตรที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันไว้ว่า มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ ต้องเป็นหลักสูตรที่สามารถสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วินัย สายหงษ์. (2528 : 93) ที่พบว่าหลักสูตรควรยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นและควรเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ

1.2 ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีคุณลักษณะที่เหมาะสมของลักษณะความเป็นครู คือ

ส่วนมากเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อนักเรียนที่สอน ตรงต่อเวลา มีการตรวจสอบการเข้าเรียนของนักเรียนอยู่เสมอ ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียนอยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนที่ดี รู้จักสร้างบรรยากาศในการเรียนไม่ให้การเรียนการสอนน่าเบื่อ มีประสบการณ์ความเป็นครูสูง มีพฤติกรรมและบุคลิกภาพ เหมาะสมกับความเป็นครู นอกจากนี้ครูผู้สอนส่วนมากอาจจะเป็นผู้มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับสาขาวิชาที่สอน และทำการสอนมานาน มีการเตรียมการสอนโดยศึกษาแผนการสอน ซึ่งช่วยทำให้เกิดความคิดรวบยอด จุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผลไว้วงหน้า เพราะสิ่งที่กล่าวมานี้จะช่วยทำให้ครูผู้สอนประสบความสำเร็จในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภา เปรมจันทร์ (2546 : 91) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพาณิชยการ วิทยาลัยพาณิชยการเซตุน พบว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนในด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : 65) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพาณิชยการเซตุน พบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับน้อย และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตตชา นิลดำ (2542 : 64) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคสมทบ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตมีปัญหาการเรียนด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับน้อย

1.3 ด้านผู้เรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนมีโอกาสในการเลือกเรียนในแผนกวิชาที่ตนเองมีความสนใจ สนุกใจ และพึงพอใจ ประกอบกับวิธีการเลือกแผนกการเรียนต้องมีการสอบคัดเลือก ผู้เรียนที่สามารถผ่านเกณฑ์ที่แต่ละแผนกวิชากำหนดไว้เท่านั้นจึงจะสามารถได้เข้าเรียนในแผนกวิชาที่ตนเองเลือกและเมื่อได้เข้ามาเรียนในสถาบันการศึกษาแห่งนี้แล้ว ยังพบกับสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจไม่มีปัญหาในเรื่องการเรียน เกิดความรับผิดชอบต่อนักเรียนและพร้อมที่จะตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคตของตนเองต่อไปและยังทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและเต็มใจที่จะเรียนในแผนกวิชานั้น ๆ นอกจากนี้ยังเล็งเห็นถึงประโยชน์และความรู้ที่จะได้รับเพื่อนำไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัลลภา เปรมจันทร์ (2546 : 92) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพาณิชยการ วิทยาลัยพาณิชยการเซตุน พบว่า นักเรียนมีปัญหาการเรียนด้านผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย และผลงานวิจัยของศิริลดา คำทา (2545 : 68) ศึกษาว่าปัญหาการเรียนของนักเรียนสาขาวิชาพาณิชยการ (การขาย) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนด้านส่วนตัวผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรศรี โรจน์เมฆี (2540 : 68) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของอาจารย์ผู้สอนนิสิตระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่านักศึกษามีปัญหาด้านผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยและงานวิจัยของสไตส์ นิยม

จันทร์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาด้านการเรียนส่วนตัวและสังคมและวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนประสบปัญหาด้านส่วนตัวอยู่ในระดับน้อย และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : 65) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเซตุน พบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย

1.4 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีความเข้าใจถึงความต้องการที่แท้จริงในการที่จะให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการสอน ใช้วิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ผู้สอนมีวิธีสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้หลักการสอนและเหตุผลในการคิดวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญในการเรียน ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา อยู่เสมอ มีการคิดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ รู้จักกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และเกิดการซักถามขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่างฝ่ายต่างเรียนรู้ด้วยกัน ในด้านการวัดผลและประเมินผลครูผู้สอนมีการชี้แจงเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลใน กิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดการวัดและประเมินผล และมีความยุติธรรมในการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้มีปัญหาการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศ เรื่องสิทธิปัญญา (2545 : 68-69) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเพชรบุรี พบว่าในด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยและ ผลงานวิจัยของวัลลภา เปรมจันทร์ (2546 : 94-95) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพณิชยการ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน พบว่า ในด้านการวัดผลและประเมินผลนักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตตชา นิลดำ (2542 : 64-65) ได้ศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าในด้านกาวัดและประเมินผลนิสิตมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนเก่าไม่ทันสมัย สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มักชำรุดบอบไม่เหมาะกับการนำมาใช้ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน จำนวนเครื่องพิมพ์ดีดมีไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ นอกเวลาเรียน และนักเรียนไม่ได้รับความสะดวกในการค้นคว้า ความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ จากแหล่งที่ทันสมัยคืออินเทอร์เน็ต และอีกประการหนึ่งก็คือ จำนวนนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาที่มีจำนวนมาก จึงทำให้ความพร้อมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนที่ใช้

ประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอด้วยเหตุผลดังกล่าวมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตตชา นิลดำ (2542 : 65) ได้ศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าในด้านสื่อการเรียน การสอนและ สิ่งอำนวยความสะดวก นิสิตมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของนฤมล เกตุปมา (2526 : 53) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนรู้นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น พบว่าส่วนใหญ่ มีปัญหาการเรียนรู้นักศึกษาวิชาชีพมากที่สุดคือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกเก่าและล้าสมัย และจากการสำรวจการเรียนการสอนในโรงเรียนสารพัดช่าง พบว่าวัสดุอุปกรณ์ บางวิชาล้าสมัยและ ขาดหายไม่เหมาะสมในการฝึกและวัสดุ-อุปกรณ์บางวิชาไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (กรม อาชีวศึกษา : 2529) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศ เรื่องสิทธิมนุษย (2545 : 70) ได้ ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเพชรบุรี พบว่าในด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับ ปานกลางค่อนข้างมาก และจากการศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ความต้องการของท้องถิ่น สหวิทยาลัยพุทธชินราช พบว่าผลการประเมินความพร้อมของอาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก (วิราพร พงศ์อาจารย์. 2536 : 116)

1.6 ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมในการเรียนอันประกอบด้วย สภาพห้องเรียน สภาพบรรยากาศใน ห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียน สภาพห้องปฏิบัติการการเรียนการสอนมีขนาดไม่เหมาะสมกับจำนวน ผู้เรียน โรงอาหารไม่สะอาด การจัดสภาพเกี่ยวกับโรงอาหารไม่เหมาะสม การจัดสถานที่ พักผ่อนภายในวิทยาลัย มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และสภาพเกี่ยวกับห้องเรียน โดยทั่วไปไม่สะอาด ไม่เป็นระเบียบมีขนาดไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : 65) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน พบว่าในด้านสภาพแวดล้อมในการ เรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุสรตา ตติไตรสกุล (2545 : 83) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน พบว่าในด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเตตรา จำแนกตาม เพศ รอบการเรียน แผนกวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

3.1 นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่ มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชายและ นักเรียนหญิงที่เข้ามาเรียนในคณะบริหารธุรกิจ เป็นผู้ที่มีความสนใจและต้องการจะมีความรู้และ ทักษะวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพที่ทำ

อยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจากพื้นฐานความต้องการความรู้ที่นึกคิดที่คล้ายคลึงกัน เมื่อได้มาเรียนในสถาบันเดียวกัน ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนในลักษณะเดียวกัน อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ย่อมทำให้นักเรียนเหล่านี้เกิดความคิดในแนวเดียวกันทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี ตามปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยจำเป็นเบื้องต้น พบว่านักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการบัญชีโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : บทคัดย่อ) เรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเซตุน พบว่านักศึกษา เพศต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากการศึกษาที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันนักศึกษา เพศชายและเพศหญิงมีความเท่าเทียมกันมากในด้านการศึกษา ความแตกต่างระหว่างเพศในการศึกษาลดน้อยลง จึงส่งผลให้ปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

3.2 นักเรียนที่เรียนรอบการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีปัญหาดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเซตุน พบว่านักศึกษาที่เรียนรอบการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุสรรา ตติ ไตรสกุล (2545 : 85-86) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน พบว่า นักศึกษาที่เรียนรอบการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ นักเรียนมีปัญหาดังกล่าวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นักเรียนที่เรียนแผนวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยภาพรวมแล้วไม่แตกต่างกันมาก นั่นคือ นักเรียนแผนวิชาการบัญชี แผนวิชาการเลขานุการ และแผนวิชาการขาย มีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน ไม่ต่างกัน เพราะอยู่ในสภาพการจัดการเรียนการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมเหมือนกัน ต่างกันที่แผนวิชา และวิชาเอกที่เรียนเท่านั้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านผู้เรียน นักเรียนมีปัญหาดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนในแผนวิชาการขายและแผนก

วิชาการบัญชี มีสภาพลักษณะส่วนตัวต่างกันคือบุคลิกภาพของนักเรียนการขายจะเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้นกระฉับกระเฉงส่วน นักเรียนแผนกวิชาการบัญชีเป็นผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพชอบอยู่กับตัวเลข เรียบร้อยรอบคอบในกระบวนการเรียนในแผนกวิชาการบัญชี ซึ่งทำให้มีปัญหาในด้านตัวผู้เรียนแตกต่างกัน ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักเรียนแผนกวิชาการบัญชี และแผนกวิชาการเลขานุการใช้สื่อการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน และเรียนในสภาพห้องเรียนที่ต่างกันคือนักเรียนแผนกวิชาการบัญชีเรียนในห้องปฏิบัติการบัญชี ส่วนนักเรียนแผนกการเลขานุการเรียนในห้องปฏิบัติการเลขานุการที่มีสื่อการสอน และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ต่างกันจากนักเรียนแผนกวิชาการบัญชี จึงทำให้นักเรียนแผนกวิชาการบัญชีและแผนกวิชาการเลขานุการมีปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนที่ต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัลลภา เปรมจันทร์ (2546 : 97) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพณิชยการ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน พบว่า นักเรียนที่เรียนกลุ่มวิชาต่างกันมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนกรัตน์ นาครุฑทัต (2540 : 99) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษาของนักศึกษาที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนคณะบริหารธุรกิจ ไม่ว่าจะมามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00-1.99 , 2.00-2.99 และ 3.00-4.00 จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจเรียนทบทวน ฝึกฝนปฏิบัติ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายจากการเรียนและมีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : 67) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเซดุน พบว่านักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เลิศ เรืองสินภิญญา (2545 : 71) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ด้านผู้เรียน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00-1.99 และ 2.00-2.99 มีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00-4.00 ส่วนด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00-4.00 มีปัญหาการเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00-1.99 และด้านสื่อการเรียนการสอนนักเรียน

มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00-4.00 มีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00-1.99 ส่วนด้านอื่น ๆ นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และจากการศึกษาพบว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนา ประเสริฐศรี (2545 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเซตุน พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เลิศ เรื่องสินภิญญา (2545 : 72-73) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านหลักสูตร นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป มีปัญหาการเรียนมากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และในด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีปัญหาการเรียนมากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป ส่วนด้านอื่น ๆ นักเรียนมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก วิทยาลัยควรจัดให้มีสื่อการเรียนการสอน ควรนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการเรียนการสอนและจะต้องดำเนินการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และสื่อการสอนให้พร้อม มีปริมาณเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน และมีการตรวจสอบคุณภาพของสื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้มากขึ้น และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะต้องเพิ่มคือ วิทยาลัยควรจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลต่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพให้มีความดียิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนอยู่ในระดับมาก วิทยาลัยควรจัดให้มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเรียนภายในวิทยาลัยให้มีความเหมาะสม เช่น จัดสภาพโรงอาหารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเพิ่มจำนวนที่นั่งรับประทานอาหารให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน จัดสภาพห้องน้ำให้มีความสะอาดและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน จัด

สถานที่พักผ่อนให้มีความสะอาดและเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและสภาพแวดล้อมในการเรียนอื่น ๆ ตามสมควร เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนด้านวิธีสอนและกิจกรรม การเรียน การสอน การวัดและประเมินผลในข้อที่ไม่มีการจัดให้นักเรียนได้ไปศึกษาดูงาน และทัศนศึกษาออกสถานที่ และข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนแต่ละครั้งยากเกินไป วิทยาลัยควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำโครงการให้นักเรียนไปศึกษาดูงาน และทัศนศึกษาออกสถานที่ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรง และครูผู้สอนควรชี้แจงเนื้อหาและจุดประสงค์และการให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลร่วมกับครูผู้สอน

4. จากการทดสอบสมมติฐาน ที่ว่านักเรียนที่มีรอบการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียน ด้านหลักสูตร และด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียน รอบบ่ายมีปัญหาการเรียนมากกว่ารอบเช้า ดังนั้นครูผู้สอนควรสนใจเอาใจใส่ดูแลให้ความเป็นกันเอง แก่แก่นักเรียนรอบบ่ายมากขึ้น ด้านผู้เรียน นักเรียนที่เรียนรอบเช้ามีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนที่ เรียนรอบบ่าย ครูผู้สอนควรศึกษาผู้เรียนอย่างใกล้ชิดว่ามีปัญหาอะไรโดยให้ความสนทนากล้าซัด เป็นกันเองเพื่อให้ นักเรียนเกิดความไว้วางใจ สามารถปรึกษาปัญหาได้

5. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่เรียนแผนกวิชาเลขานุการและแผนก วิชาการขายมีปัญหาการเรียน ด้านผู้เรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนในแผนกวิชาการบัญชี อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ครูผู้สอนควรต้องเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด แนะนำ และแนะนำแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ น่าสนใจใช้กลวิธีการสอนแบบหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้

6. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่เรียนแผนกวิชาการบัญชีมีปัญหาการเรียนด้านสื่อการเรียนการสอน มากกว่า นักเรียนที่เรียนในแผนกวิชาการเลขานุการ และแผนก วิชาการขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ประกอบการเรียนการสอน และจัดทำโครงการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ต่าง ๆ ตลอดจนจอสื่อ การเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา
2. ควรมีการศึกษาความต้องการของนักศึกษาของนักเรียนนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
3. ควรมีการวิจัยประเมินผล หรือติดตามผลปัญหาการเรียนของนักเรียนทุกปี เพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างทันเหตุการณ์ และเพื่อพัฒนานักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมอาชีวศึกษา. (2529). *ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิติมา ปรีดีดีลก. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : อักษรพัฒนา.
- จิตตชา นิลดำ. (2542). *ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัญชี (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพนรมิตการพิมพ์.
- จิตติภัทร ประสิทธิ์พร. (2545). "ครูดีที่หนึ่งในโลก," *วิชาการ*. 5 (10) : 15.
- ถาวร ชูปวา. *การพัฒนาสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์*. รายงานการวิจัย. กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทศนา แหมมณี. (2542. พฤษภาคม). "การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)". *วิชาการ*. 2 (5) : 2-30.
- ทัศนีย์ ตรีธาร. (2544). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. สารนิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์. *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา. 2529.
- ธำรง บัวศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นวลจิตต์ เขาวีร์ดีวงศ์. (2545). "การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา," *วิชาการ*. 5 (10) : 9.
- ปริญญา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2542). *หลักสูตรและการสอนธุรกิจศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พรศรี โรจน์เมธี. (2542). ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒน สุจำนงค์. (2522). สุขศึกษา กรุงเทพฯ : โอเดียน สโตร์.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียน สโตร์.
- มนัส ศรีกัลยา. (2533). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นโรงเรียนสารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธี ชลันธนานนท์. (2531). การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. ทรินดิงเฮาส์.
- รัตนา ประเสริฐศรี. (2543). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเซตุพน. สารนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน.
- รุ่งทิวา จักรกร. (2527). วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม
- รุจิรี ภูสาระ. (2531). “ปัญหาการเรียนในระดับอุดมศึกษา และแนวทางแก้ไข”. ในโครงการสัมมนาทางวิชาการ. ศูนย์เสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ.
- วัฒนพร ระงับทุกข์. (2542 มีนาคม). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
- ศิริลดา คำทา. (2545). ปัญหาการเรียนของนักเรียนสาขาพณิชยการ (การชาย) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. สารนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สังัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สมจิตร์ ยิ่งยงดำรงฤทธิ์. (2540). การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพร เลิศมังกรวง. (2545). ปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2530). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2543). *เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ที. พี. พริน จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ร่วมคิดร่วมเขียนปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า (พ.ศ. 2545-2549)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542.) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- อัจฉรา สุขารมณ์ และพรณี บุญประกอบ. (2542). *รายงานการวิจัยสภาวะแวดล้อมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สัมพันธ์กับภาวะความเครียดของนิสิต สถาบันวิจัยพหุติ กรรม ศาสตร์*. กรุงเทพฯ : “บทบาทของครูกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัปสร มีสิงห์. (2544. มกราคม-มีนาคม). *หลักสูตร” พัฒนาหลักสูตร*. วิชาการ. 10 (4) : 12 – 13.
- เอกศักดิ์ บุตรลับ. *ครูและการสอน*. เพชรบุรี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 – 3 คณะ

บริหารธุรกิจ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ
 - () 1.1 ชาย
 - () 1.2 หญิง
2. รอบการเรียน
 - () 2.1 รอบเช้า
 - () 2.2 รอบบ่าย
3. แผนกวิชา
 - () 3.1 การบัญชี
 - () 3.2 การเลขานุการ
 - () 3.3 การขาย
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับผลคะแนนเฉลี่ยทุกรายวิชา เมื่อสิ้นภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2545)
 - () 4.1 1.00 - 1.99
 - () 4.2 2.00 - 2.99
 - () 4.3 3.00 - 4.00
5. รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน
 - () 5.1 ไม่เกิน 10,000 บาท
 - () 5.2 10,001 - 20,000 บาท
 - () 5.3 20,001 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 – 3
คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเตรา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านหลักสูตร				
1	เนื้อหารายวิชาไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน
2	เนื้อหารายวิชาไม่เหมาะสมและไม่ทันสมัยกับสภาพสังคมปัจจุบัน
3	ขาดการจัดลำดับความยากง่ายของเนื้อหาวิชา
4	เนื้อหาวิชาของแต่ละรายวิชา ไม่มีความต่อเนื่องกัน
5	รายวิชาเลือกที่จัดให้เรียน ไม่สามารถนำไปใช้ศึกษาต่อได้
6	รายวิชาเลือกที่จัดให้เรียน ไม่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้
	ด้านครูผู้สอน				
1	ครูไม่ค่อยรับผิดชอบต่อน้ำที่การสอน
2	ครูมักเข้าสอนไม่ค่อยตรงเวลา
3	ครูไม่มีการตรวจสอบ เวลาเข้าเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4	ครูไม่ค่อยมีทักษะในการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับเนื้อหา
5	ครูไม่ค่อยมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้
6	ครูไม่ค่อยได้สอดแทรกการสอนคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ผู้เรียน

ข้อที่	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
7	ครูไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีปัจจุบัน
8	ครูไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน
9	ครูไม่ให้ความสัมพันธ์กับผู้เรียน
10	ครูไม่สร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน
11	ครูมีประสบการณ์ในวิชาชีพครูน้อยเกินไป
12	ครูมีพฤติกรรม และบุคลิกภาพไม่เหมาะสมกับความเป็นครู
	ด้านผู้เรียน				
1	ผู้เรียนมีปัญหาการเดินทางมาเรียน
2	ผู้เรียนมาเรียนสายบ่อยทำให้ไม่อยากเรียน
3	ผู้เรียนมีภาระความรับผิดชอบนอกเหนือจากการเรียนมากทำให้ขาดเรียนบ่อย
4	ผู้เรียนมักเข้าเรียนไม่ค่อยตรงต่อเวลา
5	ผู้เรียนไม่ค่อยมีเวลาทบทวนบทเรียน
6	ผู้เรียนไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียน และงานที่ได้รับมอบหมายจากครู
7	ผู้เรียนไม่ค่อยชอบวิธีการสอนของครูจึงมักไม่ค่อยเข้าเรียน
8	ผู้เรียนไม่ค่อยกล้าซักถามปัญหาขณะเรียนเพราะกลัวครู
9	รายได้ของผู้ปกครองทำให้มีผลกระทบต่อการศึกษาของผู้เรียน
10	ผู้ปกครอง และบุคคลในครอบครัวไม่ค่อยให้กำลังใจ และสนับสนุนด้านการเรียน
11	ผู้เรียนไม่ค่อยมีความพร้อมในการเตรียมตัวอุปกรณ์ในการเรียนของตนเอง

ข้อที่	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
12	ผู้เรียนไม่พยายามปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียน
13	ผู้เรียนมักมีปัญหาด้านสุขภาพทางกาย
14	ผู้เรียนมีปัญหาด้านจิตใจ
	ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน				
	การวัดผลประเมินผล				
1	ไม่ค่อยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2	ครูและผู้เรียนไม่ค่อยได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
3	ครูไม่ค่อยมีวิธีสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้หลักการ และเหตุผลในการคิด วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญได้ด้วยตนเอง
4	ครูไม่สามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
5	การจัดหาวิทยากรบรรยายพิเศษ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียน มีน้อยเกินไป
6	ครูไม่ค่อยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ
7	ครูไม่ใช้วิธีการกระตุ้นให้นักเรียน แสดงความคิดเห็น และซักถามขณะทำการสอน
8	ไม่มีการจัดให้นักเรียนได้ไปศึกษาดูงาน และทัศนศึกษานอกสถานที่
9	ไม่ค่อยมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม
10	ครูไม่ใช้สื่อการสอน ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
11	ครูไม่ชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลในกิจกรรมการเรียนการสอน
12	ครูไม่ค่อยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง

ข้อที่	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
13	ครูไม่เห็นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ระหว่างเรียน ครู ผู้ปกครอง
14	ครูไม่ค่อยชี้แจงข้อบกพร่องที่พบจากการวัด และประเมินผลแก่ผู้เรียน
15	ครูไม่ได้นำวิธีการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน
16	ข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลไม่ตรงกับ เนื้อหาที่เรียน
17	ข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน แต่ละครั้ง ยากเกินไป
18	ครูไม่ได้ทำการวัดและประเมินผลการเรียนของ ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
19	ครูขาดความยุติธรรมในการวัดและประเมินผลการ เรียนของผู้เรียน
	ด้านสื่อการเรียนการสอน				
1	จำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ สำหรับผู้เรียน
2	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนเก่า ไม่ทันสมัย
3	สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มักชำรุดบ่อย ไม่เหมาะกับการนำมาใช้
4	สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ ไม่ค่อยช่วยให้ ผู้เรียนเกิดทักษะ และประสบการณ์มากนัก
5	สื่อการเรียนการสอนไม่ค่อยเหมาะสมกับ เนื้อหาวิชาที่สอน
6	เอกสารประกอบการสอนมีน้อยเกินไป
7	จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ต่อจำนวนผู้เรียน
8	จำนวนเครื่องพิมพ์ดีดไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน

ข้อที่	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
9	ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการสื่อ และอุปกรณ์ ต่าง ๆ นอกเวลาเรียน
10	นักเรียนไม่ได้รับสะดวกในการค้นคว้า ความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ต ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน
1	สภาพโรงอาหารไม่ค่อยสะอาด
2	การจัดสภาพภายในโรงอาหารไม่ค่อย เป็นระเบียบ
3	จำนวนที่นั่งรับประทานอาหารในโรงอาหาร ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน
4	สภาพบริเวณภายนอกห้องน้ำไม่ค่อยสะอาด
5	สภาพภายในห้องน้ำไม่ค่อยสะอาด
6	จำนวนห้องน้ำภายในวิทยาลัยไม่ค่อย เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน
7	บริเวณสถานที่พักผ่อนไม่ค่อยสะอาด
8	สถานที่พักผ่อนภายในวิทยาลัย มีไม่ เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
9	สภาพภายในห้องเรียนไม่ค่อยสะอาด
10	สภาพภายในห้องเรียนไม่เป็นระเบียบ
11	สภาพห้องเรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับ จำนวนผู้เรียน
12	สภาพห้องปฏิบัติการมีขนาดไม่เหมาะสม กับจำนวนผู้เรียน
13	สภาพในห้องเรียนมีเสียงรบกวนจาก ภายนอกขณะกำลังเรียน
14	สภาพอากาศภายในห้องเรียนไม่เอื้อต่อ การเรียน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางพัชราภรณ์ ยอดสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 28 พฤศจิกายน 2504
ภูมิลำเนาเกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	4/206 หมู่ 12 ต.บางขวัญ อ.เมือง จ.ยะลา 24000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย สงขลา
พ.ศ. 2522	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกพาณิชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตภาคใต้ สงขลา
พ.ศ. 2524	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกการเลขานุการ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตภาคใต้ สงขลา
พ.ศ. 2532	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา (การเลขานุการ) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ